

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет Художньо-графічний

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

Галузь знань: **02 Культура та мистецтво**

Спеціальність: **022 Дизайн**

Предметна спеціалізація: **Образотворче мистецтво**

Форми навчання: **Денна ,заочна,післядипломна освіта**

Ліцензійний обсяг: **Бакалаври-50**

Харків – 2017 рік

ЗМІСТ

1. Факультет

- 1.1. Історія створення факультету та загальна інформація про факультет
- 1.2. Структура та організація факультету
- 1.3. Перелік спеціальностей, що пропонуються на факультеті
- 1.4. Умови для навчання

2. Кафедри факультету

- 2.1 Історія створення кафедри та загальна інформація про кафедру
- 2.2. Структура та організація кафедри
- 2.3. Організація навчального процесу
- 2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі
- 2.5. Позааудиторна робота
- 2.6. Впровадження новітніх технологій

3. Загальний опис спеціальності « _____ » (для випускових кафедр).

4. Підготовка студентів за освітнім рівнем «бакалавр»

- 4.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра
- 4.2. Анотація навчальних курсів
- 4.3. Навчально-методичне забезпечення
- 4.4. Інформаційне забезпечення

5. Підготовка студентів за освітнім рівнем «магістр»

- 5.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра
- 5.2. Анотація навчальних курсів
- 5.3. Навчально-методичне забезпечення
- 5.4. Інформаційне забезпечення

1 Факультет

1.1 Історія створення факультету та загальна інформація про факультет

Художньо-графічний факультет веде свій початок від створення на педагогічному факультеті Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди (ХДПІ) 01 вересня 1983 року кафедри «Музики, естетики та образотворчого мистецтва» під керівництвом О. Кузнецової. На відміну від студентів, які поступили на спеціальність вчителя початкових класів, на вчителя з додатковою спеціальністю образотворчого мистецтва вчилися 5 років за програмами, розробленими Московським педагогічним інститутом спеціально для спеціальностей образотворче мистецтво та креслення, а також програм, затверджених Міністерством освіти для педагогічних вузів. У цих програмах було чітко сформульовано місце кожної дисципліни у підготовці фахівців, перелік знань, умінь і навичок, зміст дисциплін був розбитий на теми, лекції, практичні роботи, але ці навчальні програми були розраховані на більшу кількість лекційних і практичних годин, тож викладачі інституту на основі зазначених нормативів переробили ці програми.

Перший склад кафедри був таким: Л. Єськова, Е. Варшавська, Т. Глазиріна, Н. Лагутіна, І. Коршунова, Т. Смірнова, Н. Зеленцова. З 1984 року на кафедрі починає викладати О. Данилевич, яка бере на себе обов'язки керуючого секцією образотворчого мистецтва. До викладацького складу долучаються В. Хмельницький і В. Пальцев.

З 1986 року кафедра закріплюється за фізико-математичним факультетом. До 1986 року кафедру поповнюють фахівці з образотворчого мистецтва, переважно випускники ХХІІІ: Н. Вихованчук, Л. Гребенщикова, Л. Котлярова, В. Тимошевський, а також В. Злобін, Т. Марченко, Т. Агапова, М. Абросімова.

З приходом молодих талановитих художників-педагогів уже в серпні 1986 року кафедру музики, естетики та образотворчого мистецтва розділяють

на дві самостійні: кафедру музики (зав. каф. О. Кузнєцова) та кафедру образотворчого мистецтва і креслення (зав. каф. Т. Марченко).

З 1989 року кафедру образотворчого мистецтва і креслення очолює О. Данилевич. На підставі рішення вченої ради від 27 жовтня 1989 року кафедру образотворчого мистецтва і креслення розділяють на дві – методики художнього навчання та образотворчого мистецтва і креслення.

Склад кафедр був таким: кафедра образотворчого мистецтва і креслення – завідувач кафедрою – член національної спілки художників України Н. Вихованчук, викладачі: Т. Агапова, М. Бойко, О. Волков, В. Злобін, Л. Котлярова, Л. Резнікова, О. Лазарєв, В. Тимошевський, А. Ярошенко, А. Шимов; кафедра методики художнього навчання: завідувач кафедрою – О. Данилевич; викладачі: М. Абросимова, Л. Гребенщикова, Є. Співакова, Ю. Тесленко, Л. Рязанова, Я. Чеботова, Н. Ускова.

Більшість викладачів кафедр були випускниками Харківського художньо-промислового інституту. Зокрема, Н. Вихованчук і В. Тимошевський закінчили факультет «Промислове мистецтво» за спеціальністю художник промислової графіки і упаковки, Л. Котлярова і Я. Чеботова – факультет «Інтер'єр і обладнання» за спеціальністю – художник декоративно-прикладного мистецтва, Л. Резнікова і О. Лазарєв – факультет «Художнє конструювання й оздоблення промислової продукції» за спеціальністю художник-конструктор.

Після закінчення Харківського державного педагогічного інституту студенти отримували не тільки кваліфікацію учителя образотворчого мистецтва, креслення і праці, а й сформовану позицію щодо діяльності вчителя образотворчого мистецтва.

Художньо-графічний факультет Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди було створено у 1990 році. Протягом 25 років очолювала художньо-графічний факультет Шиловцева Надія Василівна кандидат економічних наук, професор кафедри економічної теорії та менеджменту. Заступник декана з навчальної роботи Тимашевський

Василій Іванович. На факультеті на той час функціювали дві кафедри «Образотворчого мистецтва» завідувач кафедрою доц. Вихованчук Н.В. та «Українського декоративно-прикладного мистецтва і графіки» завідувач кафедрою доц. Тимошевський В.І..

З 2002 р. художньо-графічний факультет разом із музично-педагогічним факультетом увійшов до складу Інституту мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

2002 році на факультеті до основної спеціальності 6.020205 «Образотворче мистецтво» відкривають нову спеціальність 6.020207 "Дизайн моделювання та художнє оздоблення одягу".

З 2003 року на факультеті відкривають кафедру «Дизайну» яку очолює доц. Я.В. Чеботова .

З цього періоду до теперішнього часу підготовку фахівців на художньо-графічному факультеті здійснюють три кафедри: «Образотворчого мистецтва», «Українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки» й кафедра «Дизайну» з таких спеціальностей: "Образотворче мистецтво" (спеціалізації: «Графічний дизайн (реклама)» та «Дизайн середовища»), "Дизайн" (спеціалізація: «Моделювання та художнє оздоблення одягу») за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр та спеціаліст, зі спеціальності "Образотворче мистецтво" – магістрів.

З 2004 року заступником декана з наукової роботи стає С.В.Іноземцева
Заступником декана з виховної роботи стає Н.В. Чен.

З 2005 – 2016 роки захищаються молоді кандидати наук такі як –: к.м., проф. Паньок Т.В, к.п.н., доц. І.О. Малиніна, к.п.н., доц. С.В. Іноземцева к.п.н., доц., Н.В. Чен, к.п.н., доц. Л.С. Григорова, к.п.н., доц. Л.В. Лісунова, к.п.н., доц. А.В. Алтухова, к.м., доц. У.П. Мельнікова які плідно працюють над підвищенням наукового рівня студентів, забезпечуючи викладання різноманітних дисциплін, поєднуючи теорію з поглибленням творчої, педагогічної, виробничої та пленерної практик.

З 2007 року кафедру «Образотворче мистецтво» очолює випускниця художньо-графічного факультету, кандидат мистецтвознавства, член національної спілки художників України, член міжнародної асоціації мистецтвознавців «АІС» (Франція) канд. мист., проф. Т.В. Паньок.

З 2012 року кафедру «Дизайну» очолює випускниця Харківської академії мистецтв та дизайну канд. мист., доц. Мельнікова У.П.

З 2015 року деканом художньо-графічного факультету стає випускниця художньо-графічного факультету кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки І. О.Малиніна .

З 2016 року кафедру «Українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки» очолює випускниця художньо-графічного факультету кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки Н.В. Чен.

З 2017 року кафедру «Дизайну» виконуючою обов'язки завідувача стає канд. пед. наук., доц. Л.С. Григорова.

Факультет випустив близько 2000 дипломованих спеціалістів, які гідно представляють свою alma mater у галузі живопису, малюнку, графіки, батику, українського розпису, кераміки, дизайну, моделювання одягу, килимарства, аплікації, художньої вишивки, різблення по дереву тощо.

Щедро передають своїм вихованцям професійні знання та піклуються про розвиток молодих талантів професор В.М. Чаус, відмінник народної освіти, доцент В.І. Тимошевський, доцент П.М. Моценко, канд. мистецтвознавства, проф. Т.В.Паньок, члени Спілки художників доц. В.О. Хмельницький, канд. мистецтвознавства, доц. У.П. Мельнікова, канд. псих. наук, доц. Я.В. Чеботова та ін. Серед викладачів лауреати республіканських і міжнародних конкурсів, виставок, експозицій (доц. Я.В. Чеботова, доц. У.П. Мельнікова, доц. М.Г. Куратова, доц. А.В. Ярошенко, доц. В.Б. Кулик, ст. викл. М.А. Азаркіна, ст. викл. О.А. Лазарєв). Їх роботи прикрашають галереї України, Росії, Польщі, Італії, Канади, США.

Старший викладач М.Д. Пригодін та доц. М.Г. Куратова мають багато запатентованих робіт як члени Спілки дизайнерів України. Більшість працівників факультету разом зі студентами займаються творчою та виставковою діяльністю.

На художньо-графічному факультеті постійно реалізується проект по стажуванню та обміном викладацького складу з Китаєм.

Студенти факультету беруть участь у загальноуніверситетських, міських та міжнародних заходах, конкурсах, фестивалях, і виборюють призові місця: «Печерські каштани» Міжнародний конкурс модельєрів-дизайнерів м. Київ; «Kharkov Fashion Days» Фестиваль моди м. Харків; «Дизайн освіта» Міжнародний форум м. Харків, «Текстиль і мода» Міжнародний фестиваль молодих дизайнерів м. Донецьк; «Феєрія краси» Всеукраїнський конкурс моделей одягу м. Тернопіль; «Kharkov fantasy» Харківський відкритий обласний фестиваль краси і таланту м. Харків; «Водограй». Всеукраїнський конкурс моделей одягу, м. Косів; «Країна моя Україна» м. Київ; «Кришталевий силует» Регіональний конкурс, м. Дніпропетровськ; Міжнародний фестиваль моди «Artrodium», м. Кишинів, Молдова; «Чорноморський подіум» Міжнародний фестиваль дитячої та молодіжної моди м. Євпаторія; фестиваль-конкурс соціальної реклами "Україна єдина" (2014 р. у м. Львів); східно-регіональний конкурс молодих дизайнерів одягу Східної України, як частині Всеукраїнського конкурсу (2014 р. у м. Харків 1 місце та дипломи учасників), Всеукраїнські олімпіади з образотворчого мистецтва.

Роботами наших студентів прикрашені приміщення численних університетських корпусів, що надає їм вишуканості й стилю.

Наші студенти є повноцінними учасниками освітнього процесу. Вони мають право впливати на його організацію, визначити пріоритетні вибіркові дисципліни. Таким чином компетентності, які формуються за рахунок гнучкості навчальних планів, краще відповідають потребам ринку праці.

Завдяки різним спеціалізаціям на художньо-графічному факультеті наші випускники мають можливість працевлаштовуватися в різних сферах творчої діяльності від вчителя до дизайнера будь-якого напрямку.

Гордістю нашого факультету є такі випускники які залишилися працювати на художньо-графічному факультеті. Це завідувач кафедри образотворчого мистецтва канд. мист., професор Т.В. Паньок, декан художньо-графічного факультету канд. пед. наук, доцент І.О. Малиніна, завідувач кафедрою УДПМ та графіки канд. пед. наук, доцент Н.В. Чен, канд. пед. наук, доцент А.В. Алтухова, канд. пед. наук Л.В. Лісунова, викладачі Є.О. Вітчинкіна, М. Б. Єршова. Також випускники нашого факультету працюють у Кіровоградському державному педагогічному університеті, Харківській державній академії дизайну і мистецтв, Переслав-Хмельницькому державному педагогічному університеті.

Крім того випускники художньо-графічного факультету працюють директорами загальноосвітніх навчальних закладах, вчителями-методистами вищої категорії у школах та ліцеях, викладачами та керівниками гуртків з образотворчого мистецтва та художньої праці, у спеціалізованих художніх школах України, Німеччини, Іспанії, Швеції, Ізраїлю.

Наші випускники працюють у різних галузях мистецького напрямку: поліграфічний дизайн, дизайн інтер'єру, на телебаченні, працюють творчо та ведуть майстер-класи, займаються ювелірною справою, розробляють авторську ляльку та інше.

Серед наших випускників є Народні майстри України та членів Союзу художників України.

1.2 Структура та організація факультету

Навчальний процес на художньо-графічному факультеті здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту», державних стандартах освіти, інших актах законодавства України з питань освіти таких як: «Концепція гуманітарного розвитку України на період до 2020 року» (2012), «Концепція

загальної мистецької освіти» (2003), «Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» (2004)тощо.

Навчальний процес на факультеті здійснюється відповідно досистеми організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти до державних стандартів. Навчальний процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності.

Навчальний процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері в умовах ринкової економіки.

До складу деканату Художньо-графічного факультету входять:

Декан канд. пед. наук., доц. І.О. Малиніна.

Заступник декана з навчальної роботи канд. пед. наук., доц. С.В. Іноземцева.

Секретар деканату С.В. Жосан.

До складу факультету входить три кафедри

Кафедра «Образотворчого мистецтва» завідувач кафедрою канд. меист., проф. Т.В.Паньок .

Кафедра «Українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки» завідувач кафедрою канд. пед. наук., доц. Н.В. Чен.

Кафедра «Дизайну» в.о. завідувач кафедрою канд. пед. наук., доц. Л.С. Григорова.

1.3 Перелік спеціальностей, що пропонується на факультеті.

Зараз на факультеті ведеться підготовка фахівців за спеціальностями:

01 Освіта 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Рівні вищої освіти – бакалавр (4 роки) і магістр (1 рік і 4 місяці).

02 Культура та мистецтво 022 Дизайн. Рівні вищої освіти – бакалавр (4 роки)

1.4 Умови для навчання

Навчальний процес з цих спеціальностей повністю забезпечений необхідними нормативними документами, що відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі, а саме: навчальними планами, навчальними та робочими програмами дисциплін. Викладачі постійно працюють над удосконаленням науково-методичного забезпечення лекційних, практичних, курсових та самостійних робіт студентів обох спеціальностей.

Виховання майбутнього фахівця залежить від професіоналізму викладацького складу. До складу художньо-графічного факультету входять три кафедри: образотворчого мистецтва, українського декоративно-прикладного мистецтва і графіки та дизайну. Які забезпечують викладання дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки. На факультеті працює 21 викладач, з них 52 відсотки мають науковий ступінь та вчене звання, 5 членів Спілки художників України, 3 члена Спілки дизайнерів України, один член Спілки народних майстрів України, та один відмінник освіти України. На даний час завідувач кафедри Образотворчого мистецтва професор Паньок Т.В. та доцент кафедри дизайну Чеботова Я.В. працюють над докторськими дисертаціями.

Викладачі факультету брали участь у розробці Державного стандарту базової і повної середньої освіти «Образотворчого мистецтва» (Паньок Т.В.), Програми з образотворчого мистецтва для 12 -річної школи (Паньок Т.В.).

Викладачі факультету постійно проходять підвищення кваліфікації за межами нашого Університету та країни. Приймають участь у семінарах, конференціях, професійних і творчих конкурсах, що сприяє підвищенню іміджу нашого факультету та університету не тільки в межах нашої країни, а й закордоном. Три викладача факультету проходять стажування у Китаї. Серед викладачів дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки 70 відсотків мають науковий ступінь та вчене звання.

Таким чином, професіоналізм викладачів є запорукою належного рівня організації та проведення навчально-виховного процесу на факультеті та забезпечує формування високих професійних якостей студентів.

На факультеті працюють 3 спеціалізованих аудиторій з малюнку та живопису, спеціалізований кабінет з комп'ютерної графіки; 6 майстерень і лабораторій з декоративного розпису тканини, скульптури; різьблення по дереву та аплікації; художньої вишивки, прикладної графіки та декоративного розпису; офорту та естампу; моделювання одягу. Спеціалізовані аудиторії з композиції; креслення та методик викладання; теорії та практики дизайну; кольорознавства, історії мистецтв де студенти виконують практичні творчі завдання. Всі лабораторії та майстерні оснащені спеціальним обладнанням та наочними посібниками. Факультет має свій методичний фонд, у якому зберігаються проекти та вироби виконані студентами під час навчання та самостійної роботи. Крім того факультет має власний методичний кабінет (бібліотеку).

Головна мета виховної роботи зі студентами художньо-графічного факультету – це, по-перше, виховання духовно багатой, розвиненої особистості громадянина України; по-друге, підготовка майбутнього фахівця до організації виховної роботи в школі, тобто формування вчителя образотворчого мистецтва та дизайнера, здатного до творчої активної діяльності з виховання учнівської молоді.

Найкращі творчі знахідки студентів нашого факультету представлені на всеукраїнських та міжнародних конкурсах: Міжнародний форум «Дизайн-освіта» ХДАДМ, Східно-регіональний конкурс молодих дизайнерів одягу Східної України м. Харків, Всеєвропейський арт-проект «Ніч в музеях», Міжнародний конкурс модельєрів-дизайнерів «Печерські каштани» тощо. За результатами 2015-2016 навчального року студенти нашого факультету отримали 6 перших місць 4 других та 1 третє місце. Також наші студенти беруть участь у Міжнародних олімпіадах з образотворчого мистецтва,

конкурсах з української мови та літератури імені Яцика де займають призові місця.

2. Кафедри факультету

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

2.1. Історія створення кафедри дизайну та загальна інформація про кафедру

Кафедра дизайну була відкрита у 2003 році для опанування викладання створених спеціалізацій. А саме:

- графічний дизайн;
- дизайн та моделювання одягу.

Першим завідувачем кафедри з вересня 2003 р. по жовтень 2012 р. була Чеботова Я.В., кандидат психологічних наук, доцент, член Спілки художників України. Чеботова Я.В. бере участь в Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях і проектах, пов'язаних з психологією, образотворчим мистецтвом та дизайном. Є автором більш ніж 50 наукових статей на тему творчого розвитку особистості. Також є незалежним тренером по психології і веде напрямок творчого розвитку та самопізнання особистості.

Другим завідувачем кафедри з листопада 2012 р. по грудень 2016 р. була Мельникова У.П., кандидат мистецтвознавства, доцент, член Спілки художників України. Мельникова У.П. брала участь у Всеукраїнських, вузівських конференціях, Всеукраїнських та обласних конкурсах, пов'язаних з графічним дизайном.

На сьогоднішній день (з січня 2017 р.) в.о. завідувача кафедри є Григорова Л.С., кандидат педагогічних наук, доцент, яка працює в ХНПУ імені Г.С.Сковороди з 2002 року. Григорова Л.С. має вищу освіту, закінчила Українську інженерно-педагогічну академію (1998 р). Автор понад 40

наукових праць, з них 1 монографія, 6 навчальних посібників. Приймає участь у Міжнародних, Всеукраїнських конкурсах та олімпіадах молодих дизайнерів, в якості керівника творчих робіт, а також як член журі.

Усі викладачі кафедри мають відповідну фахову підготовку та є творчими особистостями. Кафедра дизайну налічує 7 викладачів та 4 лаборанта. Кафедра має 2 члена Співки художників України, 2 члена Співки дизайнерів України та 1 члена Співки архітекторів України, 1 доктора наук, 3 кандидатів наук, 4 доцента, 2 викладача. Всі викладачі активно працюють як творчі особистості.

Принципи, за якими навчаються студенти кафедри:

- опанування практичних навичок та засвоєння теоретичних засад організації дизайнерської творчості;
- реальне проектування як найкращий засіб навчання;
- творча робота як основний показник якості підготовки дизайнера.

2.2. Структура та організація кафедри

Випускову кафедру дизайну очолює кандидат педагогічних наук, доцент Григорова Л.С., яка працює в ХНПУ імені Г.С.Сковороди з 2002 року. Григорова Л.С. має вищу освіту, закінчила Українську інженерно-педагогічну академію (1998 р).

Автор понад 40 наукових праць, з них 1 монографія, 6 навчальних посібників. Приймає участь у в конкурсах та олімпіадах, в якості керівника дипломних робіт, також у роботі як член журі.

Професорсько-викладацький склад кафедри дизайну представлений в таблиці 1.

Таблиця 1

№ п/п	П. І. Б.	Науковий ступінь, звання, посада
1.	Григорова Лариса Сергіївна	Кандидат педагогічних наук, доцент, член Співки дизайнерів

		України, в.о. завідувача кафедри
2.	Роговський Олександр Михайлович	Доктор філософських наук, професор.
3.	Чеботова Яна Валентинівна	Кандидат психологічних наук, доцент, член Спілки художників України.
4.	Ярошенко Аркадій Васильович	Кандидат архітектури, доцент, член Спілки архітекторів України.
5.	Куратова Марія Григорівна	Доцент, член Спілки дизайнерів України, член Спілки художників України.
6.	Єршова Марія Борисівна	Викладач, навчання в магістратурі Української інженерно-педагогічної академії. 2016 р.
7.	Тининика Анастасія Сергіївна	Викладач, аспірант-пошукач кафедри художнього моделювання тканин, ХДАДМ.
8.	Мартинцева Тетяна Акимівна	Завідувач кабінетом
9.	Лискунова Наталія Костянтинівна	Старший лаборант
10.	Мирошник Олена Юріївна	Лаборант
11.	Крамаровський Костянтин Станиславович	Лаборант, дизайнер

2.3. Організація навчального процесу

Навчальний процес спрямовано на ефективну індивідуальну підготовку та виховання сучасного фахівця, здатного до вирішення творчих та науково-практичних завдань з дизайну.

Організація освітнього процесу зі спеціальності «Дизайн» спирається на «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», «Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди» і зорієнтована на застосування новітніх технологій навчання та комп'ютеризацію навчального процесу.

Навчальний процес забезпечений розкладами навчальних занять, екзаменаційних сесій, календарним графіком навчального процесу, графіками проведення консультацій по курсах. Сформована система планування і контролю навчально-виховного процесу включає перевірку

повноти виконання навчальних планів і робочих навчальних програм, аналіз засвоєння студентами змісту навчальних дисциплін та відповідності отриманих знань вимогам ОКХ, а також практичного їх застосування в процесі навчання.

Навчальний процес організовано так, що теорія поєднана з практичною підготовкою, враховуються особливості розвитку сучасного дизайну. Значна увага приділяється розвитку у студентів навичок вчитися й оволодівати сучасними знаннями у галузі дизайну, розуміти предметну галузь та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях. Практична підготовка студентів проводиться відповідно до наскрізної програми практики. Студенти проходять виробничу та педагогічну практики.

Професорсько-викладацький склад кафедри постійно приділяє увагу питанню забезпечення належної організації навчального процесу за такими основними напрямками: використання новітніх ефективних методів і прийомів навчання; підвищення рівня науково-педагогічної майстерності викладачів; застосування прогресивних систем оцінки знань студентів; керівництво практикою; консультування, керівництво самостійною роботою студентів.

2.4 Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі

Навчальний процес здійснюється у таких організаційних формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основні види навчальних занять: лекція; семінарське, практичне, індивідуальне заняття; консультація; інші види навчальних занять, які визначаються робочим навчальним планом і програмою дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських і практичних занять і передбачає перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Форму проведення

поточного контролю під час навчальних занять і систему оцінювання рівня знань та умінь визначає кафедра. Результати поточного контролю за семестр визначаються як середня з поточних оцінок за 100-бальною шкалою, відображених у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи, і можуть зараховуватися до залікового кредиту як окремий заліковий модуль, якщо це передбачено робочою програмою дисципліни.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та семінарських (практичних) занять з певної дисципліни - змістового модуля. Завданням підсумкового модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст кількох тем дисципліни, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал. Форми підсумкового модульного контролю та систем) оцінювання рівня знань та умінь студентів визначає кафедра та відображає в робочій програмі дисципліни. Оцінки з підсумкового модульного контролю за 100-бальною шкалою відображаються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи і зараховуються як окремий заліковий модуль до залікового кредиту.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену, диференційованого заліку або заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та графіком навчального процесу.

З усіх навчальних дисциплін, практик, курсових робіт, державних екзаменів, комплексних контрольних робіт на кафедрі розроблені чіткі критерії контролю і оцінювання навчальних досягнень студентів, що дозволяє об'єктивно оцінити якість підготовки фахівця з дизайну.

2.5. Позааудиторна робота

Центральним суб'єктом навчально-виховного процесу кафедри є студент, і тому основою діяльності професорсько-викладацького складу є утвердження моделі особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання, а також трактування того, що кожен студент – це особистість з власними творчими здібностями, креативними можливостями, потребами, системою цінностей.

Особлива увага на кафедрі приділяється формуванню у студентів здатності використовувати базові знання з композиційної побудови об'єктів дизайну; застосовувати методику проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну; володіти навичками використання сучасних програм із комп'ютерної графіки для створення об'єктів дизайну; володіти знаннями й уміннями, спрямованими на досягнення успіху в професійній кар'єрі; вміти розробляти візуальні презентації, портфоліо власних творів.

У межах укладених міжнародних договорів викладачів кафедри доц. Григорова Л.С. та доц. Куратова М.Г. перебували у міжнародному відрядженні до Чунцинського університету науки і мистецтв (КНР) для обміну досвідом та проведення майстер-класів зі спеціальності «Дизайн» (21 грудень 2015 р. – 10 січня 2016 р.). Також вони пройшли міжнародне стажування у Міжнародному університеті Шиллера (м. Гейдельберг, Німеччина липень 15-27, 2016 р.). Тема наукового заходу — «Освітній простір, сучасні методи наукових досліджень та їх аналіз: досвід Schiller International University».

На час укладення річного наукового звіту кафедри доц. Чеботова Я.В. перебуває на «Арт-пленері з Associazione Culturale RUSSIA-ITALIA» (Рим, Флоренція, Сієна). У межах даного проекту передбачається підписання угод між даним італійським закладом та кафедрою дизайну для подальшої творчої співпраці.

Також налагоджено дружні зв'язки з організацією «Plener Venkov» (м. Прага, Чехія), яка має на меті запрошувати наших студентів на

міжнародний пленер та мистецькі проекти, що проходять у Чехії. Для оголошення студенти мають персонально вислати анкету на участь у відбірковому турі.

У контексті наукової теми кафедри «Тенденції сучасного образотворчого мистецтва та дизайну» доц. Григорова Л.С. взяла участь у «Першій міській науковій конференції школярів «Відкриття» 27 січня 2016 р. у м. Куп'янськ та працює над розробкою методичних посібників:

- Методичні рекомендації з дисципліни «Технологія виготовлення одягу» за темою «Особливості виготовлення жіночого одягу на індивідуальну фігуру»

- Методичні рекомендації з дисципліни «Організація швейних підприємств».

Викладач Єршова М.Б. працює над розробкою методичного посібника:

- Методичні рекомендації «Конструювання одягу різноманітних покроїв на типову фігуру».

Доцент Куратова М.Г. готує до друку Методичні рекомендації з дисципліни:

- Методологія творчості в дизайні (робочий зошит з дизайн-проекування)

- Навчально-методичний посібник «Оздоблювальні та будівельні матеріали в інтер'єрі (теоретичний та практичний курс для дизайнерів середовища)».

Доцент Чеботова Я.В. працює над розробкою методичного посібника

- «Теоретичні аспекти історії методології та креативності в дизайні»

Том 4: Ігрові методики.. Підручник з ТОД .

- Методологія творчості в дизайні (робочий зошит з дизайн-проекування).

Викладач кафедри дизайну Тининика А.С. знаходиться у відраженні до КНР, викладає в Університеті мистецтва та науки, на кафедрі Дизайну,

(м. Чунцин, КНР). Для ведення курсу з напрямку «Дизайн інтер'єру» розробила цикл лекцій та практичних завдань. Підготувала зі студентами чунцінського університету низку презентацій творчих робіт і семестрових переглядів.

Викладач кафедри Єршова М.Б. підвищує кваліфікацію, навчаючись в магістратурі Української інженерно-педагогічної академії, за напрямом «Професійна освіта. Дизайн».

На кафедрі існує та плідно працює «Театр мод», який організував дефіле на заходах університету.

Також кафедра розробила три пакети дисциплін за вибором, для студентів університету з інших факультетів, що будуть навчатись у магістратурі. Охоплено три напрямки, за якими викладаються дисципліни на кафедрі дизайну: дизайн одягу, графічний дизайн (реклама) та дизайн середовища. Також доц.. Куратова М.Г. розробила рекламну презентацію трьох блоків дисциплін, де наочно показано різновиди й особливості запропонованих напрямів. Презентацію планується розмістити на сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Кафедра дизайну відкрила рекламну сторінку кафедри дизайну у соціальній мережі «Фейсбук». Сторінка постійно оновлюється.

Викладачі кафедри доц. Григорова Л.С., доц.. Куратова М.Г., викл. Єршова М.Б. та зав. метод. кабінетом Мартинцева Т.А. підготувати показ мод на «Святі вишиванки», організованих облдержадміністрацією у ХНАТОБі (19 травня 2016 р., м. Харків).

Також викладачі кафедри готують дефіле до заходів «Найкращі імена», організованих облдержадміністрацією у ХНАТОБі (28 листопада 2016 р., м. Харків).

Викладачі кафедри доц. Григорова Л.С., доц.. Куратова М.Г., викл. Єршова М.Б. та зав. метод. кабінетом Мартинцева Т.А. також підготувати наступні дефіле:

- Конкурс ГЛЯНЕZZ FASHION SHOW, 24 червня 2016 р., м. Харків. Учасники: Сиромля Вікторія (колекція «Мей») Гран-прі конкурса, Макаренко Анастасія, Мощенко Ольга (колекція «Зефір») диплом учасника, Барановська Ольга, Со Ганна (колекція «Ізонамі») диплом учасника.

- XVI Міжнародний фестиваль моди «ARTPODIUM» у межах FASHION WEEK MOLDOVA, м. Кишенів, Молдова, 2-5 листопада 2016 р. Учасники: Сиромля Вікторія (колекція «Мей») зайняла I Місце та отримала запрошення до участі на пільгових умовах у професійному тижні моди «ODESSA FASHION WEEK» м. Одеса 2017-2018 і Concorso internazionale ROMA FASHION WEEK (ITALIA) на пільгових умовах без відбіркового туру.

Доц. Григорова Л.С. та доц.. Куратова М.Г. взяли участь у конкурсах та олімпіадах в якості членів журі:

- Конкурс ГЛЯНЕZZ FASHION SHOW, м. Харків, 30 січня 2016 р.
- Конкурс ГЛЯНЕZZ FASHION SHOW, м. Харків, 24 червня 2016 р.
- XVI Міжнародний фестиваль моди «ARTPODIUM» у межах FASHION WEEK MOLDOVA м. Кишенів, Молдова 2-5 листопада 2016 р.

В межах робочого часу викладачі кафедри дизайну підбирають методичний фонд для забезпечення навчального процесу. Складаються списки літературних джерел для самостійної роботи студентів, семестрових проектів та курсових робіт. Готується низка методичних посібників. Разом зі студентами викладачі кафедри виконують творчі роботи для участі у всеукраїнських та закордонних проектах. Протягом року була проведена низка семінарів та круглих столів:

- Семінар «Технології рекламного виробництва» (10 лютого, художньо-графічний факультет).
- Круглий стіл «Теорія та практика сучасного українського дизайну» (16 березня, художньо-графічний факультет).
- Круглий стіл з «Теоретичних основ дизайну» - за темою «Презентація авторської колекції» (22 квітня, художньо-графічний факультет).

- Круглий стіл «Фестиваль Снеко» (27-29 жовтня, художньо-графічний факультет).

2.6. Впровадження новітніх технологій

Застосування новітніх технологій в навчальному процесі підготовки фахівців з дизайну кафедра розглядає як необхідну умову підвищення якості освіти, елемент її модернізації, оскільки дані технології виводять сучасний дизайн на новий рівень, забезпечуючи вільний доступ до освітніх ресурсів, підвищують ефективність самостійної роботи студентів, дозволяють викладачам реалізувати принципово нові форми і методи економічного навчання.

Новітні технології викладачі намагаються використовувати на всіх етапах навчального процесу, особливо ж для викладу і пояснення нової інформації, закріплення й узагальнення вивченого матеріалу, виконання практичних завдань (використання мультимедіаінформації, відбір і аналіз інформації, презентації, що забезпечують високий рівень наочності, тощо), виконання самостійної роботи та контрольних завдань (завдання для тестового контролю, перевірочних робіт, виконання ІНДЗ з усіх дисциплін, що викладаються кафедрою, контрольних та курсових робіт з дисциплін, передбачених навчальними планами тощо).

3. Загальний опис спеціальності «Дизайн» (для випускових кафедр).

	Загальна характеристика
Рівень вищої освіти	Перший рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Обмеження щодо форм навчання	Очна / заочна
Освітня кваліфікація	Бакалавр з дизайну (за спеціалізаціями)
Кваліфікація в дипломі	Дизайнер промислових об'єктів Дизайнер ландшафтних об'єктів Дизайнер графічних об'єктів Дизайнер візуальних комунікацій

Дизайнер мультимедійних об'єктів
Дизайнер анімаційних об'єктів
Дизайнер інтер'єру
Дизайнер меблів
Дизайнер інтер'єру/меблів
Дизайнер текстилю
Дизайнер текстилю/тканин
Дизайнер одягу
Дизайнер костюму
Дизайнер одягу/костюму

Опис предметної області Фахівець дизайнер ступеня «Бакалавр» підготовлений до роботи згідно з Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010. Фахівець працює у галузі дизайну та проектує об'єкти з високими споживчими властивостями, забезпечує естетичні характеристики промислових виробів і предметного середовища, визначає якості предметно-просторового та візуально-інформаційного середовища, створює цілісний продукт через організацію і гармонійне поєднання його елементів відповідно до його призначення/функції. *Мета навчання* – формування засобами дизайну естетично досконалих об'єктів, засобів візуальних комунікацій, реклами та мультимедіа, гармонійного просторового середовища та об'єктів його наповнення в побутовій, суспільній, соціокультурній, промисловій сферах життєдіяльності людини. Дизайнер виявляє структурні й функціональні зв'язки та формує їх на основі комплексного художньо-проектного підходу. Дизайнер володіє: теорією і методикою проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну; різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах; практичними навичками з проектування та виготовлення об'єктів дизайну.

**Академічні права
випускників**

Можливість продовження навчання за програмами другого рівня вищої освіти (НРК – 7

**Працевлаштування
випускників**

рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7
рівень)

Фахівець-дизайнер може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 3471 – Дизайнер-виконавець
Дизайнер-виконавець графічних робіт
Дизайнер-виконавець інтер'єру
Дизайнер-виконавець меблів
Дизайнер-виконавець мультимедійних об'єктів
Дизайнер-виконавець одягу
Дизайнер-виконавець пакування
Дизайнер-виконавець промислових виробів та об'єктів
Дизайнер-виконавець тканин
Художник-костюмер
Художник-оформлювач театралізованих вистав
Художник-декоратор
Художник-шрифтовик телебачення

**Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти
«Бакалавр»**

Обсяг освітньої програми бакалавра на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 та 12 років становить 240 кредитів ЄКТС.

Мінімум 85% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ВНЗ має право скорочувати обсяг освітньої програми.

Перелік компетентностей випускника

**Інтегральна
компетентність**

Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі дизайну, виявляти структурні й функціональні зв'язки на основі комплексного художньо-проектного підходу.

**Загальні
компетентності**

1. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями у галузі дизайну, розуміти предметну галузь та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

**Спеціальні
(фахові,
предметні)
компетентності**

2. Здатність до письмової та усної комунікації державною й іноземною мовами.
 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 5. Здатність працювати в команді.
 6. Розуміння необхідності норм здорового способу життя та їх дотримання.
 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
 8. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми екології сучасного світу й України зокрема, розвивати еко-культуру в суспільстві засобами дизайну.
 9. Здатність розуміти та дотримуватися морально-етичних норм поведінки.
 10. Здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність.
1. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.
 2. Здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну.
 3. Здатність використовувати базові знання з композиційної побудови об'єктів дизайну (площинна, об'ємна, глибинно-просторова структури).
 4. Здатність використовувати базові навички проектної графіки.
 5. Здатність застосовувати методику проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.
 6. Здатність впроваджувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність.
 7. Здатність володіти різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.
 8. Здатність володіти навичками використання сучасних програм із комп'ютерної графіки для створення об'єктів дизайну.
 9. Здатність володіти засобами та прийомами формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.
 10. Здатність володіти знаннями з кольорознавства

**Опис
предметної
області**

для створення колористичного вирішення майбутнього дизайнерського об'єкта.

11. Здатність володіти методами зображення об'єктів навколишнього середовища, зокрема постаті людини, засобами рисунка і живопису.

12. Здатність застосовувати знання з ергономіки та художнього конструювання.

13. Здатність володіти знаннями й уміннями, спрямованими на досягнення успіху в професійній кар'єрі; вміти розробляти візуальні презентації, портфоліо власних творів.

Фахівець дизайнера ступеня «Бакалавр» підготовлений до роботи згідно з Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010.

Фахівець працює у *галузі дизайну* та проектує об'єкти з високими споживчими властивостями, забезпечує естетичні характеристики промислових виробів і предметного середовища, визначає якості предметно-просторового та візуально-інформаційного середовища, створює цілісний продукт через організацію і гармонійне поєднання його елементів відповідно до його призначення/функції.

Мета навчання – формування засобами дизайну естетично досконалих об'єктів, засобів візуальних комунікацій, реклами та мультимедіа, гармонійного просторового середовища та об'єктів його наповнення в побутовій, суспільній, соціокультурній, промисловій сферах життєдіяльності людини.

Дизайнер *виявляє* структурні й функціональні зв'язки та формує їх на основі комплексного художньо-проектного підходу.

Дизайнер *володіє*:

- теорією і методикою проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну;
- різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах;
- практичними навичками з проектування та виготовлення об'єктів дизайну.

4. Підготовка студентів за освітнім рівнем «бакалавр»

4.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра

- Вступ до спеціальності

- Кольорознавство
- Основи теорії та методики дизайну
- Робота в матеріалі та макетування
- Методика та практика дизайн-проекту
- Робота в матеріалі
- Основи конструювання одягу
- Моделювання та художнє оздоблення одягу
- Розробка та конструювання виробів складних покроїв
- Технологія виготовлення одягу
- Виробниче навчання
- Основи комп'ютерного моделювання
- Теоретичні основи дизайну
- Образна та морфологічна трансформація в дизайні
- Культура показу моделей
- Виробничий практикум
- Виробнича практика на підприємстві
- Колір в інтер'єрі
- Основи художнього конструювання і трансформація в дизайні
- Основи проектування
- Типографіка
- Методика дизайн-проекту
- Основи ергономіки
- Технологія рекламного виробництва
- Методологія творчості в дизайні

4.2. Анотації навчальних курсів

Вступ до спеціальності

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є знайомство студента з видами дизайну, основними базовими формами в дизайні одягу; адаптація мислення, почуттів, виховання естетичних смаків,

надання початкових навичок роботи з графічними матеріалами; вивчення основних термінів в дизайн-діяльності, тобто підготовка студента до навчання по основній профільуючій дисципліні «Проектування».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

- забезпечити досконале володіння термінологією в галузі дизайн - діяльності;
- ознайомити студентів з основними видами дизайну;
- виробити навички роботи з графічними матеріалами;
- розвивати творче мислення студентів;
- виховувати естетичні смаки студентів.

Кольорознавство

Метою викладання навчальної дисципліни «Кольорознавство» є формування у студента цілісного знання про колір, як органічну складову навколишнього предметно -просторового середовища, вироблення здатності до колористичного мислення в натюрморті, пейзажі, портреті, фігури людини, книжній та рекламній графіці, дизайну одягу, тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Кольорознавство» є: теоретичні й практичні знання про фарби, їх характеристики, способи змішування і нанесення на папір, полотно, тощо.

Основи теорії та методики дизайну

Мета викладання навчальної дисципліни «Основи теорії та методики дизайну» надати основні поняття теорії та методики дизайну, розвинути в студентів почуття гармонії форми та простору, навчити використанню закономірностей композиції, сприйняттю й аналізу форми та простору, підготувати студентів до проектування в галузі графічного дизайну.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи теорії та методики дизайну» є: оволодіння теоретичними основами методу побудови гармонійної, естетичної форми та простору. Особливість даного курсу на художньо-графічному факультеті педагогічного вузу полягає в тому, що

студент винний не тільки навчитись створити цю форму, а також навчити її створювати.

Робота в матеріалі та макетування

Метою викладання навчальної дисципліни «Робота в матеріалі та макетування» є оволодіння технічними прийомами макетування, навчитись моделювати різні геометричні тіла, вивчити прийоми пластичної переробки поверхні і її трансформації в об'ємні елементи, познайомити з основними поняттями композиційної побудови об'єкту - композиційним моделюванням.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Робота в матеріалі та макетування» є оволодіння технікою макетування і умінням висловити свою концепцію в 3-х мірному просторі, відобразивши будь-яку форму видимого світу за рамками площинних проєкцій; розвивати творче мислення студентів; забезпечити досконале володіння інструментарієм.

Методика та практика дизайн-проекту

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика та практика дизайн-проекту» є розвиток художнього мислення, творчої та просторової уяви, фантазії, здатності до асоціацій, смаку, проєктування дизайн – об'єктів тобто процес створення нового образу, який включає дослідження, розробку ескізів, макетів та моделей. Удосконалювання навичок роботи з проєктними матеріалами, тобто адаптація студента до подальшої роботи в галузі дизайну одягу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика та практика дизайн-проекту» є:

- сформулювати чітко і правильне розуміння про тенденції сучасної проєктної культури ;
- ознайомити з тенденціями та трендами сучасного одягу;
- забезпечити досконалим володіння методами проєктування у вирішенні проєктної задачі;
- удосконалювати навички роботи з графічними матеріалами;
- розвивати творче мислення та фантазію студентів;

– логічно та послідовно вести проектний пошук й системно підходити до рішення поставленої задачі.

Робота в матеріалі

Метою викладання навчальної дисципліни «Робота в матеріалі» є залучення студентів до самостійної творчої праці, використання знань та умінь, отриманих на суміжних дисциплінах, що забезпечить виконання низки творчих практичних завдань на належному професійному рівні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Робота в матеріалі» є: сформулювати розуміння необхідності збору матеріалу, ескізувань, замальовок у процесі створення дизайну одягу; забезпечити досконале володіння навичками ескізної розробки проектів та їх використанням на практиці при виконанні поточних завдань; виробити навички самооцінки; розвивати творче мислення студентів.

Основи конструювання одягу

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи конструювання одягу» є вивчення сучасних методів проектування одягу, які сприяють отриманню найліпших форм і розмірів деталей одягу будові і розміру тіла людини, властивостям матеріалів, естетичним та іншим вимогам.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи конструювання одягу» є уміти характеризувати одяг за призначенням, видом матеріалу, сезону, за основними показниками (ростом, розміром, повнотою). Володіти сучасними раціональними методами побудови креслень.

Моделювання та художнє оздоблення одягу

Метою викладання навчальної дисципліни «Моделювання та оздоблення одягу» є вивчення сучасних методів моделювання одягу, які сприяють отриманню найліпших форм, відповідно ескізу та задуму дизайнера, враховуючи будову і розмір тіла людини, властивості матеріалів, естетичні та інші вимоги.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Моделювання та оздоблення одягу» є володіти сучасними раціональними методами побудови

креслень. Уміти аналізувати ескіз та правильно обирати методи моделювання для отримання потрібної форми, враховуючи будову і розмір тіла людини, властивості матеріалів, естетичні та інші вимоги.

Розробка та конструювання виробів складних покроїв

Метою викладання навчальної дисципліни «Розробка та конструювання виробів складних покроїв» є створення одягу складних форм та покроїв.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Розробка та конструювання виробів складних покроїв» є навчити розробляти моделі одягу, з урахуванням закономірностей композиції та її властивостей в організації костюму.

Технологія виготовлення одягу

Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія виготовлення одягу» є надання студентам знань по підвищенню ефективності швейного виробництва, покращенню якості роботи та формування умінь використовувати навички в практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технологія виготовлення одягу» є:

- вибір тканини відносно ескізу моделі;
- складання необхідної документації стосовну ескізу;
- вибір методів та режимів обробки вузлів швейних виробів у залежності від властивостей матеріалів;
- користування інструментом, та пристроями малої механізації для виготовлення одягу;
- аналіз причини виникнення дефектів і методи їх попередження;
- використання передових методів обробки деталей та вузлів.

Виробниче навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Виробниче навчання» є надбання студентами професійних вмінь та навичок при виготовленні одягу в залежності від вибраних методів обробки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробниче навчання» є:

- навчити студентів якісно виготовляти сучасний одяг, вибираючи методи та режими обробки;
- правильно організовувати робоче місце;
- розбиратися в інструкційно-технологічних картах.

Основи комп'ютерного моделювання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи комп'ютерного моделювання» є надати знання про різні засоби комп'ютерного моделювання з використанням пакетів комп'ютерної графіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи комп'ютерного моделювання» є: питання формоутворення, засоби формоутворення трансформації форми, проблеми композиції, стильотворення.

Теоретичні основи дизайну

Мета навчальної дисципліни «Теоретичні основи дизайну» - надати основні поняття теорії та методики дизайну, розвинути в студентів почуття гармонії форми та простору, навчити використанню закономірностей композиції, сприйняттю й аналізу форми та простору, підготувати студентів до проектування в галузі графічного дизайну. Усі отримані знання передбачається залучати у дипломне проектування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теоретичні основи дизайну» є: оволодіння теоретичними основами методу побудови гармонійної, естетичної форми та простору. Особливість даного курсу на художньо-графічному факультеті педагогічного вузу полягає в тому, що студент винний не тільки навчитись створити цю форму, а також навчити її створювати у дипломному проекті.

Образна та морфологічна трансформація в дизайні

Метою викладання навчальної дисципліни «Образна і морфологічна трансформація в дизайні» є формування гармонійно розвинутого, здатного абстрактно мислити спеціаліста, який може вирішувати завдання щодо утворення дизайну об'єктів, засобами біоніки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Образна і морфологічна трансформація в дизайні» є: питання формоутворення, засоби формоутворення трансформації форми, проблеми композиції, стильотворення.

Культура показу моделей

Метою вивчення навчальної дисципліни «Культура показу моделей» є надання майбутнім дизайнерам знань, умінь і навичок у створенні визначеного стилю, образу та іміджу моделям при показі колекції та системи наукових та практичних знань в галузі культури показу моделей, вміння використовувати їх в практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Культура показу моделей» є:

- вимоги до підготовки показу моделей;
- принципи послідовності нанесення макіяжу, види макіяжу;
- поняття стилю, іміджу, моди;
- професійно користуватися косметикою з ціллю підготовки моделей до показу;
- організувати показ моделей.

Виробничий практикум

Метою викладання навчальної дисципліни «Виробничий практикум» є ведення практичних занять з предметів «Основи конструювання одягу» та «Моделювання одягу», для кращого засвоєння матеріалу та його практичне застосування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробничий практикум» є: навчити розробляти моделі одягу, навчити розробляти конструкцію одягу відповідно до ескізу.

Виробнича практика на підприємстві

Метою викладання навчальної дисципліни «Виробнича практика на підприємстві» є виховання у студентів стійкого інтересу до професії

дизайнера модельєра одягу, потребу у професійному самовдосконаленні, формування творчого і дослідницького підходу до професії.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробнича практика на підприємстві» є:

- знайомство з роботою сучасних швейних підприємств як по масовому виготовленню одягу, так і виготовленню індивідуальних замовлень в ательє, салонах, дизайнерських студіях;
- закріплення та поглиблення знань з дисциплін «Технологія виготовлення одягу», «Конструювання та моделювання одягу» та їх використання у практичному втіленні задумів по дизайну, моделюванню та конструюванню одягу;
- розвивати творче мислення студентів.

Колір в інтер'єрі

Метою викладання навчальної дисципліни «Колір в інтер'єрі» є формування у студента цілісного знання про колір, як органічну складову навколишнього предметно -просторового середовища, вироблення здатності до колористичного мислення в натюрморті, пейзажі, портреті, фігури людини, книжній та рекламній графіці, дизайну одягу, тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Колір в інтер'єрі» є: теоретичні й практичні знання про фарби, їх характеристики, способи змішування і нанесення на папір, полотно, засобами комп'ютерної графіки тощо.

Основи художнього конструювання і трансформація в дизайні

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи художнього конструювання і трансформація в дизайні» є підвищення рівня креативного мислення студентів, фахової грамотності та компетентності студентів, практичне оволодіння основами макетного дизайну, що забезпечить виконання творчого практичного завдання на належному рівні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи художнього конструювання і трансформація в дизайні» є: сформулювати розуміння ролі

макетного дизайну у дизайні реклами; забезпечити досконале володіння навичками ескізної розробки макетів та їх використанням на практиці при виконанні поточних завдань; виробити навички самооцінки; розвивати творче мислення студентів; сформувати навички оперування фаховою термінологією макетного дизайну.

Основи проектування

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи проектування» є підвищення рівня креативного мислення студентів, фахової грамотності та компетентності студентів, практичне оволодіння основами проектування, що забезпечить виконання творчого практичного завдання на належному рівні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи проектування» є: сформувати у студента засади художньої грамотності у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння базовими прийомами проектування інтер'єрного простору та виконанні елементів проекту у матеріалі; використовувати ергономічні вимоги у проекті; виробити навички самооцінки; розвивати творче й просторове мислення студентів; сформувати навички оперування фаховою термінологією з галузі дизайну інтер'єру.

Типографіка

Метою викладання навчальної дисципліни «Типографіка» є підвищення рівня креативного мислення студентів, фахової грамотності та компетентності студентів, практичне оволодіння основами графічного дизайну, основ типографіки, що забезпечить виконання творчого практичного завдання на належному рівні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Типографіка» є: сформувати чітке і правильне розуміння ролі художньої грамотності у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння векторними графічними програмами та їх використанням на практиці при виконанні поточних завдань; виробити навички самооцінки; розвивати творче мислення студентів; сформувати навички оперування фаховою термінологією графічного дизайну.

Методика дизайн-проекту

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика дизайн-проекту» є підготовка студента до вирішення теоретичних і практичних завдань. Оволодіти прийомами переробки природних мотивів при найбільш узагальненні з метою виявлення умовних декоративних його якостей; навчитися відокремлювати головне від цілого та виявляти орнаментальну структуру проектуючого об'єкта виразними засобами композиції; підготувати студента до проектної діяльності в області створення художньо – графічних виробів з використанням різних декоративних технік, комп'ютерного моделювання та макетування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика дизайн-проекту» є:

- розкрити сутність мистецтва колажу;
- навчити студента використовувати основні властивості композиції та закономірності формування для втілення своїх ідей при розробці авторського календаря;
- володіти основними принципами стилізації;
- розвивати творче мислення студентів;
- виховувати естетичні смаки студентів.

Основи ергономіки

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи ергономіки» є формування у майбутніх фахівців спеціальних знань та навичок з використання ергономічних розрахунків при проектуванні інтер'єрів та екстер'єрів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи ергономіки» є спеціальних умінь і навичок з використання ергономічних розрахунків при проектуванні інтер'єрів та екстер'єрів.

Технологія рекламного виробництва

Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія рекламного виробництва» є вивчення можливостей графічних комп'ютерних програм та

варіантів їх використання на практиці, взаємозалучення творчих розробок та комп'ютерних технологій, вивчення сучасних тенденцій з галузі графічного дизайну (поліграфія великих та малих форм).

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технологія рекламного виробництва» є: навчити вірно вибудовувати поетапність розробки заданого проекту, забезпечити досконале володіння базовими прийомами композиції, кольору, графіки та шрифту у графічному дизайні; розвивати творчий підхід у розробці проектів.

Методологія творчості в дизайні

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія творчості в дизайні» є розкрити сутність психологічних закономірностей протікання творчого процесу в дизайні, методах його активізації в період дизайн-проекування. Особлива увага приділяється аналізу психологічних характеристик кольору, композиції та засобам візуалізації інформації в дизайні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія творчості в дизайні» є: сформувати у студента правильне сприйняття завдання, що базуватиметься на принципах креативності, новаторства, прагненні увиразнити класичні напрями графічного дизайну авторськими знахідками образів, стильових варіацій тощо. Визначення принципів, закономірностей та сутність роботи щодо формування власної психологічної готовності до творчої діяльності в дизайні. Вони опановують на практиці модель дизайн-проекування, що озброєна психологічними засобами активізації креативності та оволодівають психологічними методами вирішення професійних проблем під час самостійного створення власного дизайн-проекта невеликої глибини проробки деталей. У межах даної дисципліни студент повинен самостійно вибрати той принцип графічного або типографічного зображення, який би максимально виразно розкривав ідею задуму.

4.3. Навчально-методичне забезпечення

До усіх дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів розроблені навчально-методичні комплекси у друкованому та електронному варіантах, до складу яких входять: навчальні програми, робочі навчальні програми, плани семінарських та практичних занять, методичні вказівки та пакети контрольних завдань для комплексної перевірки знань студентів, завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів тощо.

Відповідно до навчального плану підготовки бакалавра з дизайну передбачено виконання однієї курсової роботи. Тематика курсових робіт визначена відповідно до змісту навчальних дисциплін і пов'язана з розв'язанням практичних фахових завдань. З дисциплін, які передбачають виконання курсової роботи, розроблені і видані методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт, у яких наведено тематику курсових робіт, вимоги до їх виконання, оформлення та захисту, рекомендовану літературу, критерії оцінювання. Тематика курсових робіт щорічно оновлюється. Студентам надається право вільного вибору теми із запропонованого кафедрою переліку або участі у формулюванні власної теми з обґрунтуванням доцільності її наукової розробки.

Практична підготовка студентів здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ МОН України № 93 від 08.04.1993 р.) та навчальних планів підготовки бакалаврів спеціальності «Дизайн». Для проведення усіх видів практик укладені і юридично оформлені відповідні угоди з базами практик та розроблені відповідні методичні рекомендації.

Державна атестація бакалаврів зі спеціальності «Дизайн» є обов'язковою і проводиться державною екзаменаційною комісією (ДЕК) після завершення навчання на даному освітньому рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики. Нормативними формами державної атестації бакалаврів є державний екзамен з «Теорії та практики дизайну»

кваліфікаційний іспит за фахом. Кафедрою розроблені відповідні методичні рекомендації для підготовки, організації та проведення державних екзаменів.

4.4. Інформаційне забезпечення

Основним джерелом інформаційного забезпечення підготовки фахівців за освітнім рівнем «бакалавр» є бібліотека, фонд якої сформовано згідно з потребами навчального процесу та у відповідності з вимогами сучасної вищої освіти, що забезпечує систематичне та якісне інформаційно-бібліографічне обслуговування студентів та викладачів.

Навчально-методичний кабінет випускової кафедри має власну бібліотеку, яка налічує близько 300 екземплярів підручників і навчальних посібників з навчальних дисциплін, що викладаються, та фахові періодичні видання.

Наявні підручники та навчальні посібники для підготовки за фахом здобувачів вищої освіти бакалаврів відповідають спискам основної рекомендованої літератури за робочими навчальними програмами дисциплін.

Студенти та викладачі університету мають можливість вільного доступу до локальної мережі Internet та Wi-Fi, створені умови віддаленого доступу до каталогів провідних наукових бібліотек України та світу.

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

2.1. Історія створення кафедри та загальна інформація про кафедру

Кафедра «Образотворчого мистецтва» веде свій початок від створення на педагогічному факультеті Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди (ХДПІ) 01 вересня 1983 року кафедри «Музики, естетики та образотворчого мистецтва» під керівництвом О. Кузнецової. На відміну від студентів, які поступили на спеціальність вчителя початкових класів, на вчителя з додатковою спеціальністю образотворчого мистецтва вчилися 5 років за програмами, розробленими Московським

педагогічним інститутом спеціально для спеціальностей образотворче мистецтво та креслення, а також програм, затверджених Міністерством освіти для педагогічних вузів спеціальності № 2103. У цих програмах було чітко сформульовано місце кожної дисципліни у підготовці фахівців, перелік знань, умінь і навичок; зміст дисциплін був розбитий на теми, лекції, практичні роботи, але ці навчальні програми були розраховані на більшу кількість лекційних і практичних годин, тож викладачі інституту на основі зазначених нормативів переробили ці програми.

Перший склад кафедри був таким: Л. Єськова, Е. Варшавська, Т. Глазиріна, Н. Лагутіна, І. Коршунова, Т. Смірнова, Н. Зеленцова. З 1984 року на кафедрі починає викладати О. Данилевич, яка бере на себе обов'язки керуючого секцією образотворчого мистецтва. До викладацького складу долучаються В. Хмельницький і В. Пальцев.

Вагомий внесок у розвиток кафедри «Образотворче мистецтво» зробив член національної спілки художників України Володимир Хмельницький, який продовжив у ХДПІ імені Г. С. Сковороди педагогічні традиції свого батька – відомого українського живописця, педагога Харківського художньо-промислового інституту (ХХПІ) народного художника України Олександра Хмельницького.

У своїй педагогічній роботі В. Хмельницький застосовує живописну майстерність, власні педагогічні ідеї, авторські педагогічні технології, що реалізовувалися у процесі підготовки майбутніх фахівців, сприяли поглибленню знань з теорії і практики художньо-педагогічної діяльності. У ході викладацької діяльності В. Хмельницький ставив конкретні завдання: звернути увагу студентів на залежність ефективності художньо-педагогічного процесу від рівня сформованості професійних якостей, переосмислення логіки здобуття знань під час роботи над натурою, постійне самовдосконалення власного художнього стилю, а також умінь і навичок, необхідних для продуктивної художньо-педагогічної діяльності. В. Хмельницький вводить практику персональних завдань для студентів з

метою розкриття потенційних художньо-творчих можливостей кожного з них. Постійно ставлячи типові чи нестандартні художні завдання, В. Хмельницький досягав активізації пошукової діяльності студентів, накопичення власного досвіду у вирішенні проблеми.

З 1986 року кафедра закріплюється за фізико-математичним факультетом. Випускники тоді отримували спеціалізацію вчитель образотворчого мистецтва, креслення і праці. Кафедру поповнюють молоді фахівці, переважно випускники ХХІІІ: Н. Вихованчук, Л. Гребенщикова, Л. Котлярова, В. Тимошевський, а також В. Злобін, Т. Марченко, Т. Агапова, М. Абросімова.

З приходом молодих талановитих художників-педагогів уже в серпні 1986 року кафедру музики, естетики та образотворчого мистецтва розділяють на дві самостійні: кафедру музики (зав. каф. О. Кузнєцова) та кафедру образотворчого мистецтва і креслення (зав. каф. Т. Марченко).

З 1989 року кафедру образотворчого мистецтва і креслення очолює О. Данилевич. На підставі рішення вченої ради від 27 жовтня 1989 року кафедру образотворчого мистецтва і креслення розділяють на дві – методики художнього навчання та образотворчого мистецтва і креслення.

Склад кафедр був таким: кафедра образотворчого мистецтва і креслення – завідувач кафедрою – член національної спілки художників України Н. Вихованчук, викладачі: Т. Агапова, М. Бойко, О. Волков, В. Злобін, Л. Котлярова, Л. Резнікова, О. Лазарєв, В. Тимошевський, А. Ярошенко, А. Шимов; кафедра методики художнього навчання: завідувач кафедрою – О. Данилевич; викладачі: М. Абросімова, Л. Гребенщикова, Є. Співакова, Ю. Тесленко, Л. Рязанова, Я. Чеботова, Н. Ускова.

Більшість викладачів кафедр були випускниками Харківського художньо-промислового інституту. Зокрема, Н. Вихованчук і В. Тимошевський закінчили факультет «Промислове мистецтво» за спеціальністю художник промислової графіки і упаковки, Л. Котлярова і Я. Чеботова – факультет «Інтер'єр і обладнання» за спеціальністю –

художник декоративно-прикладного мистецтва, Л. Резнікова і О. Лазарєв – факультет «Художнє конструювання й оздоблення промислової продукції» за спеціальністю художник-конструктор. Спеціальні дисципліни, такі, як малюнок, живопис, композиція тощо викладалися на кафедрах на високому професійному рівні. Погляди педагогів на сутність підготовки вчителя образотворчого мистецтва, застосування набутих у процесі підготовки знань, умінь та навичок педагогічної майстерності, необхідність володіння ними секретами професіоналізму, високим рівнем художньої майстерності, педагогічної дії неодноразово висловлювались ними в статтях, методичних рекомендаціях, посібниках, монографіях, зокрема В. Злобіна «Образотворча діяльність – засіб пізнання предметно-просторового середовища», «Теорія і практика образотворчої діяльності», Н. Вихованчук «Малювання голови людини», що був впроваджений Міністерством освіти України до навчального процесу тощо. Викладачі кафедри під керівництвом доц. Н. Вихованчук працювали над науковою темою «Удосконалення методики викладання дисциплін художнього циклу», у процесі якої був розроблений авторський метод діалектично-образотворчої наочно-образної комбінаторики, запропонований кандидатом педагогічних наук, доц. В. Злобіним, розроблена низка авторських програм з викладання спеціальних дисциплін.

Н. Вихованчук запропонувала авторську програму з живопису, куди входили завдання з академічного живопису, пленеру, авангарду й опрацювала методику викладання не тільки на основі реалістичних прийомів зображення, а й формальних, застосувавши окремі елементи з образотворчих програм 1920-х років.

Після закінчення Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди студенти отримували не тільки кваліфікацію учителя образотворчого мистецтва, креслення і праці, а й сформовану позицію щодо діяльності вчителя образотворчого мистецтва.

У 1990 році був заснований художньо-графічний факультет, який очолила доцент Н. Шиловцева. Кафедра образотворчого мистецтва стала випускаючою і забезпечувала якісний рівень підготовки майбутніх викладачів. На кафедрі починають працювати молоді, талановиті викладачі – випускники ХХІІІ член молодіжного об'єднання «RedHors» М. А. Азаркіна (1995), член національної спілки художників України В. Б. Кулік (2002), член національної спілки художників України Д. В. Чаус (2005), член молодіжної секції національної спілки художників України А. М. Радомська (2007); випускники художньо-графічного факультету ХДПІ імені Г. С. Сковороди: доц. Ю. М. Чекардін (1991), кандидат педагогічних наук, доц. Н. В. Чен (1994–2001), кандидат педагогічних наук, доц. А. В. Алтухова (2015), випускниця Харківського художнього училища Г. В. Висікайло (2013–2015).

Неодноразово головою Держаної екзаменаційної комісії були: лауреат Шевченківської премії 2010 року, народний художник України, акад. В. І. Ковтун (2000–2011), заслужений діяч мистецтв України, проф. живопису В. М. Чаус (2012–2015), доктор мистецтвознавства, проф. О. В. Шило (2016).

З 2006 року кафедру ненадовго реорганізують і завідувачкою кафедри стає член національної спілки художників України, доц. Я. В. Чоботова.

А вже з 2007 року кафедру «Образотворче мистецтво» очолює випускниця художньо-графічного факультету, кандидат мистецтвознавства, член національної спілки художників України, член міжнародної асоціації мистецтвознавців «АІС» (Франція) проф. Т. В. Паньок. За її керівництво за основу навчання були взяті принципи академізму та дотримання головних дидактичних і методичних принципів образотворчої грамоти. Колектив педагогів ставить собі за мету виховати студента не просто художником чи вчителем, а й індивідом, який на сучасному рівні вимог суспільства здатен вирішувати різноманітні творчі завдання, використовувати набуті знання й

вміння у своїй майбутній професійній діяльності. Викладачі кафедри турбуються не тільки про передачу знань студентам, а й розвиток індивідуальних якостей майбутніх фахівців, їхнього художньо-образного мислення, що є можливим лише у процесі цілеспрямованого використання різноманітних образотворчих засобів мистецтва у процесі навчання.

Колектив кафедри веде активну виставкову діяльність. Роботи наших викладачів прикрашають приватні збірки, а також українських та закордонних музеїв, галерей.

Влітку 2015 року кафедра образотворчого мистецтва провела Міжнародний пленер «По Серебряковських місцях. В гостях у Олексія Іваницького», разом із неформальним товариством знавців творчості З. Серебрякової під очільництвом М. Красікова. Разом зі студентами працювали відомі художники України, Франції і Польщі.

Викладачі кафедри регулярно проходять міжнародне стажування, а саме: ст. викл. М. А. Азаркіна – «ArtHub» Об'єднані Арабські Емірати, Посольство України (2016); доц. А. М. Радомська – «FineArts&Design» Хебейський університет (КНР) (2013), ст. викл. Д.В. Чаус – «FineArts&Design» Хебейський університет (КНР) (2009–2010), Академія мистецтв та дизайну провінції Хебей, (КНР) (2011–2017).

Кафедра є випускаючою для бакалаврів «Дизайн реклами» і «Дизайн середовища», магістрів-викладачів образотворчого мистецтва, кафедра обслуговує спеціальність «Дизайн. Моделювання одягу».

2.2. Структура та організація кафедри

Кафедра «Образотворче мистецтво» входить в структуру художньо-графічного факультету і є випускаючою.

На кафедрі працюють такі викладачі:

1. Т.В. Паньок – завідувач кафедри, канд. мист, проф.
2. М. А. Азаркіна – ст. викл.
3. А.В. Алтухова – канд. педагогічних наук, доцент

4. В.Б.Кулік – доц.
5. О. А. Лазарєв – ст. викл.
6. А. М. Радомська – доц.
7. В. О. Хмельницький – доц.
8. Д. В. Чаус – ст. викл.
9. Ю. М. Чекардін – доц.

2.3. Організація навчального процесу

Навчальний процес на кафедрі здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту», державних стандартах освіти, інших актах законодавства України з питань освіти таких як: «Концепція гуманітарного розвитку України на період до 2020 року» (2012), «Концепція загальної мистецької освіти» (2003), «Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» (2004) тощо.

Навчальний процес на кафедрі здійснюється відповідно до системи організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти до державних стандартів. Навчальний процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності.

Навчальний процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері в умовах ринкової економіки.

2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі

На кафедрі використовуються такі методи навчання, що умовно поділені на три групи 1) організація та здійснення; 2) стимулювання та

мотивація; 3) контроль та самоконтроль за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

Також застосовуються активні методи і форм навчання: перехід від інформативності до проблемно-пошукової роботи, перехід від контекстності учіння до осмислення, креативності, творчо-інтелектуальної діяльності, самоорганізації; соціалізація.

Для досягнення ефективної і якісної підготовки майбутніх викладачів образотворчого мистецтва викладачі кафедри використовують педагогічні методи, що ґрунтуються на академічних принципах, таких як: системність, малювання з натури, активізації зорової пам'яті, порівняння, розвиток окоміру, робота над помилками, метод формально-конструктивного підходу до натури, художньо-технічних експериментів, художньо-стилістичні, типологічні, іконологічні тощо.

Способи оцінювання:

Залік, іспит, комплексні контрольні роботи, тестування, кафедральні перегляди, виставка.

2.5. Позааудиторна робота

Викладачі кафедри здійснюють кураторську роботу. А також проводять індивідуальні консультації, бесіди, відвідують художні музеї, сучасні галереї. На кафедрі працює науковий гурток «Музейний провулок». Кафедра регулярно проводить творчі студентські виставки і художні конкурси.

2.6. Впровадження новітніх технологій

Викладачі кафедри використовують інформаційно-комунікаційні технології, спільно зі студентом вирішують образотворчі проблеми на основі аналізу обставин та відповідно поставленого академічного завдання.

4. Підготовка студентів за освітнім рівнем «бакалавр»

4.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечують кафедра

Основні дисципліни:

014 середня освіта (Образотворче мистецтво)

1. Малюнок
2. Живопис
3. Композиція
4. Перспектива
5. Історія образотворчого мистецтва
6. Вступ до спеціальності
7. Педагогічний малюнок (ІПО)

Навчальні практики:

1. Навчальна практика (пленер)
2. Музейна практика

Дисципліни за вибором:

1. Графічні техніки в малюнку
2. Технологія академічного олійного живопису
3. Композиція в рекламному мистецтві
4. Композиція середовища

022 культура і мистецтво (дизайн)

1. Малюнок
2. Живопис
3. Композиція
4. Спецмалюнок
5. Історія образотворчого мистецтва та костюму
6. Навчальна практика (пленер)

4.2. Анотація навчальних курсів

1. **Малюнок** є видом графіки і основа всіх видів образотворчого мистецтва. Без знань основ академічного малюнку художник не може

грамотно вести роботу над художніми творами. Дисципліна «Малюнок» – має в своїй основі вміння зображувати на площині предмети довкілля засобами лінії, плями, тону. Основними завданнями вивчення дисципліни «Малюнок» є надання теоретичних і практичних знань у академічному малюнку під час роботи з натурою, технічних навичок образотворчої грамоти, оволодіння основами реалістичного малюнку на базі лінійно-конструктивного аналізу, вільним володінням засобами малюнку (лінійна перспектива, тон тощо), розвиток просторове мислення та образного уявлення, особистих творчих і викладацьких здібностей.

2. **Живопис** – це вид образотворчого мистецтва, що пов'язаний з передачею образів шляхом нанесення на полотно, папір або іншу поверхню фарб. Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є оволодіння навичками передачі живої природи фарбами, образотворчою грамотністю, практичними знаннями; розвиток об'ємно-просторового мислення, творчих здібностей та образного уявлення студентів шляхом формування фахових умінь. Завданнями навчальної дисципліни «Живопис» є оволодіння професійною грамотністю, набуття знань реалістичного живопису, відчуття колориту, тональну, композиційної цілісності, просторового бачення, оволодіння різними живописними матеріалами та техніками, формування живописних навичок трактовки форми та простору, оволодіння живописними методами зображення природи, розвиток особистих творчих і викладацьких здібностей.

3. **Композиція** – це організуючий компонент художньої форми, що надає твору єдність і цілісність, підпорядковує його елементи один одному і всьому задумом художника. Композиція надає студенту навички будови художнього твору, виокремлення змісту, характеру, що передається за допомогою образотворчих засобів; вміннями послідовно працювати над твором від ескізу до його завершення; розвиток особистих творчих і викладацьких здібностей.

4. **Перспектива** – техніка зображення просторових об'єктів на будь-якій поверхні у відповідності з удаваним скороченням їх розмірів, змінами обрисів форми і світлотіньових відносин, які спостерігаються в природі. У дисципліні розглядаються загальні питання зображення предметів або об'єктів на площині та у просторі, проблеми з вивчення теорії перспективи, засобів і методів перспективних зображень, центрального проєціювання, розглядаються основні положення геометрії та їх застосування в образотворчому мистецтві.

5. **Історія образотворчого мистецтва** – це розділ мистецтвознавства, що вивчає процес розвитку мистецтв з часів їх зародження до наших днів. Метою викладання навчальної дисципліни є створення чіткої історичної перспективи розвитку мистецтва від первісного часу до класицизму. Основними завданнями вивчення дисципліни є виявлення передумов формування і еволюції стилів як складової частини історично обумовленої художньої системи та мистецького феномену, виявлення їхньої специфіки, типології та стильових особливостей.

6. **Вступ до спеціальності** – метою курсу є ознайомлення студентів із майбутньою професією, надання первинних знань з теоретико-методологічних проблем мистецтва як суспільної діяльності. Допомогти виробити теоретичні орієнтири сучасного мистецтва, основні підходи до аналізу мистецьких явищ, сформулювати методологічні положення для вивчення дисциплін як засобів оволодіння професією в рамках вищого навчального закладу. Курс «Вступ до спеціальності» відкриває весь цикл психолого-педагогічного дисциплін, сприяє адаптації студентів до умов навчання у вищому педагогічному закладі освіти, свідомому і активному їх включенню до самостійної навчальної, наукової, громадської діяльності; пробуджувати інтерес студентів до образотворчого мистецтва, формувати установку на оволодіння професійними знаннями, необхідними для професійної діяльності.

7. **Педагогічний малюнок (ПО)** – є оволодіння методикою викладання образотворчої діяльності вчителя, що пов'язана з ілюструванням навчального матеріалу, яке доповнює усне пояснення і здійснюється безпосередньо в ході уроку.

8. **Навчальна практика (пенер)** – метою дисципліни є вироблення вмінь малювання на відкритому повітрі, а також передачі в картині натурних зображень, зумовлених дією сонячного світла й атмосфери і пов'язаних з обмеженим часом виконання роботи.

9. **Музейна практика** – під час проходження дисципліни студенти знайомляться з організацією музейної роботи та зі специфікою діяльності художнього музею: зберігання та експонування творів образотворчого мистецтва (графіки, живопису, скульптури та декоративно-вжиткового мистецтва), їх документації та принципів обліку. Особливого значення для студентів набуває перегляд музейної експозиції, коли вони мають можливість проглянути картини старих майстрів та підкріпити свої знання наочними прикладами з історії мистецтва. У процесі перегляду експозиції студенти вчать розуміти та аналізувати головну думку твору, вивчають засоби художньої виразності: особливості композиції, єдність форми та змісту, світлотіньову закономірність та інше. Перегляд експозиції має ідейно – виховну дію, допомагає кращому розумінні історії краю.

Дисципліни за вибором:

5. **Графічні техніки в малюнку** – предметом вивчення навчальної дисципліни є розкриття законів і принципів побудови реалістичного зображення живої природи за допомогою творчого малюнка, надання необхідних практичних знань та технічних навичок для самостійної творчої діяльності. Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з технічними прийомами і застосуванням необхідних методик графічних технік під час малювання живої природи, розвиток просторового мислення, образного уявлення, вміння створювати «художній образ», розвиток творчих здібностей.

6. **Технологія академічного олійного живопису** – під час проходження дисципліни студенти отримують навички оволодіння технічними можливостями олійного живопису; знайомляться з основними технічними напрямками в історії олійного живопису; поглиблюють живописну майстерність під час роботи з живою натурою.

7. **Композиція в рекламному мистецтві** – під час проходження навчальної дисципліни студенти отримують навички з композиції, її ключових законів, що впливають на психоемоційний стан людини, який побудований на вивченні моторики рефлексів, психоаналізі певного зображення. Студенти набувають поглиблених знань з таких ключових законів рекламної композиції, як рівновага, переміщення, соразмірність, ритм, тощо та їх вплив на рефлексорну пам'ять людини. Вивчаються особливості сприйняття людиною візуальних елементів.

8. **Композиція середовища** – навчальна дисципліна вивчає художній зв'язок усіх елементів у конкретному просторі, які розташовуються в ньому, в певному порядку і кількості, для підтримки загальної ідеї гармонійного образу.

022 культура і мистецтво (дизайн)

1. **Малюнок** є видом графіки і основа всіх видів образотворчого мистецтва. Без знань основ академічного малюнку художник не може грамотно вести роботу над художніми творами. Дисципліна «Малюнок» – має в своїй основі вміння зображувати на площині предмети довкілля засобами лінії, плями, тону. Основними завданнями вивчення дисципліни «Малюнок» є надання теоретичних і практичних знань у академічному малюнку під час роботи з натурою, технічних навичок образотворчої грамоти, оволодіння основами реалістичного малюнку на базі лінійно-конструктивного аналізу, вільним володінням засобами малюнку (лінійна

перспектива, тон тощо), розвиток просторове мислення та образного уявлення, особистих творчих і викладацьких здібностей.

2. **Живопис** – це вид образотворчого мистецтва, що пов'язаний з передачею образів шляхом нанесення на полотно, папір або іншу поверхню фарб. Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є оволодіння навичками передачі живої натури фарбами, образотворчою грамотністю, практичними знаннями; розвиток об'ємно-просторового мислення, творчих здібностей та образного уявлення студентів шляхом формування фахових умінь. Завданнями навчальної дисципліни «Живопис» є оволодіння професійною грамотністю, набуття знань реалістичного живопису, відчуття колориту, тональну, композиційної цілісності, просторового бачення, оволодіння різними живописними матеріалами та техніками, формування живописних навичок трактовки форми та простору, оволодіння живописними методами зображення натури, розвиток особистих творчих і викладацьких здібностей.

3. **Композиція** – це організуючий компонент художньої форми, що надає твору єдність і цілісність, підпорядковує його елементи один одному і всьому задумом художника. Композиція надає студенту навички будови художнього твору, виокремлення змісту, характеру, що передається за допомогою образотворчих засобів; вміннями послідовно працювати над твором від ескізу до його завершення; розвиток особистих творчих і викладацьких здібностей.

Спецмалюнок - предметом вивчення навчальної дисципліни є розкриття принципів побудови графічних зображень на основі технічного малювання та стилізації, надання знання та практичні навички у творчій діяльності. Основними завданнями вивчення дисципліни є створення стилізованих форм, об'ємів на основі реалістичних зображень, розвиток просторового мислення та образного уявлення, ознайомлення з основними технічними засобами роботи з графічним матеріалом, розвиток творчих здібностей.

4. **Історія образотворчого мистецтва та костюму** – навчальна дисципліна вивчає історичну ретроспекцію розвитку образотворчого мистецтва від початку творчої діяльності людини до сьогодні, а також включає вивчення стильової еволюції історії костюму на підставі аналізу картин художників. Основними завданнями вивчення дисципліни є виявлення передумов формування і еволюції стилів як складової частини історично обумовленої художньої системи, виявлення їхньої специфіки, типології та стильових особливостей, а також вивчення еволюції костюма від стародавніх часів до сучасності.

4.3. Навчально-методичне забезпечення

Кафедра «Образотворче мистецтво» забезпечена всіма необхідними навчально-методичними матеріалами:

1. Навчальна програма дисциплін;
2. Робоча навчальна програма дисциплін;
3. Програми навчальної професійної практики «Пленер»;
4. Навчальні-наочні посібники;
5. Конспект лекцій з дисципліни;
6. Комплекс контрольних робіт (ККР);
7. Методичні матеріали до семінарських, практичних занять;
8. Завдання на курсові проекти;
9. Контрольні завдання до семінарських, практичних занять, завдання для заліків.
10. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети;
11. Методичні рекомендації та розробки викладача;
12. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
13. Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт для заочної форми навчання;
14. Інші матеріали.

4.4. Інформаційне забезпечення

1. Азаркіна М.А. Методичні рекомендації з дисципліни «Живопис», для студентів 3 курсу, денного навчання, спеціальності 6.020205 «Образотворче мистецтво», Харків. 2015,13 с.
2. Азаркіна М.А. Методичні рекомендації з курсу Живопис» для студентів 4 курсу заочного навчання спеціальності 6.020205 образотворче мистецтво. – Харків: ТОВ «Рейтинг», 2014. – 13 с.
3. Азаркіна М.А., Паньок Т.В.Методичні рекомендації до вивчення змістовного модуля «Техніка та технологія олійного живопису» для студентів художньо-графічного факультету – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2010. – 32 с.
4. Злобин В. И. Теория и практика изобразительной деятельности. Учебное пособие. – 2-е перер. и доп. – Харьков : Основа, 2006. – 264 с.
5. Кулик В.Б. Методичні рекомендації до курсу «Рисунок». «Постадійний рисунок постаті людини» з дисципліни малюнок студентам 4 курсу, спеціальності 6.020205». – Харків, 2013. – 60 с.
6. Кулик В.Б. Методичні рекомендації до курсу «Рисунок». «Рисунок постаті людини». Харків, 2010, 108 с.
7. Лазарев О.А. «Малюнок, живопис, композиція». Методичні рекомендації для абітурієнтів художньо-графічного факультету, Харків, 2011.– 56 с.
8. Лазарев О.А. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Живопис» для студентів художньо-графічного факультету спеціальностей 6.020205 «Образотворче мистецтво» спеціалізації «Дизайн реклами», «Дизайн середовища», Харків, 2011.
9. Лазарев О.А. Методичні рекомендації для студентів 2 курсу художньо-графічного факультету з дисципліни «Олійний живопис натюрморту». – Харків, 2013. –16 с.
10. Паньок Т. В Методичні рекомендації для бакалаврів зі спеціальності 6.020205 – образотворче мистецтво по проходженню державного кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика образотворчого та

декоративно-прикладного мистецтва» по кафедрі образотворчого мистецтва. – Харків, 2010. – 27 с.

11. Паньок Т.В., Висікайло Т.В. Методичні рекомендації для студентів 1 курсу художньо-графічного факультету, з дисципліни «Малюнок» до розділу «малюнок геометричних тіл» для спеціальності 6.020205,6.020207 «Образотворче мистецтво», «дизайн. Моделювання одягу». – Харків, 2014. – 32 с.
12. Паньок Т.В. Воробйова А.А. Каталог Міжнародного пленеру. (Виїзна навчальна практика кафедри образотворчого мистецтва, Художньо-графічного факультету, ХНПУ імені Г.С. Сковороди) Харків, 2016.–44 с.
13. Паньок Т.В. Мистецтво Слобожанщини у контексті розвитку історії українського середньовічного образотворчого мистецтва. Методичні рекомендації до вивчення змістовного модуля «мистецтво давньої та середньовічної України», для студентів художньо-графічного факультету, Харків, 2006, – 40 с.
14. Паньок Т.В., Висікайло Т.В. Методичні рекомендації для студентів 1 курсу художньо-графічного факультету з дисципліни «Пленер» для спеціальностей 6.020205, 6.020207 «Образотворче мистецтво», «Дизайн. Моделювання одягу». – Харків, 2013. – 25 с.
15. Радомська А.М. Методичні рекомендації до написання курсової роботи з композиції для студентів IV курсу спеціалізації 6020205 «Дизайн реклами», Харків, 2015. – 19 с.
16. Радомська А.М.Композиція. Методичні рекомендації з композиції для студентів 1 курсу спеціалізації 6020210 «Дизайн. Моделювання та оздоблення одягу», Харків, 2011, – 54 с.
17. Т. В. Паньок, І.О. Малиніна, Н.В. Шиловцева. Методичні рекомендації для бакалаврів зі спеціальності 6.020205 – образотворче мистецтво з проходження державного кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва». – Харків, 2010. – 27 с.

18. Чекардін Ю.М., Резнікова Л.Є. Методичні вказівки. Техніка акварельного живопису. – Харків : Радар, 2000. – 16 с.
19. Чекардін Ю.М. «Спеціальний малюнок» Методичні рекомендації для вивчення змістовного модуля до спеціальності «Дизайн. Моделювання та оздоблення одягу» напрям підготовки 0202 «мистецтво». – Харків 2010. –46 с.
20. Чекардін Ю.М. Методичні вказівки до курсу «перспектива» для студентів 1 курсу денного відділення художньо-графічного факультету, «Перспектива відображень. Перспективний аналіз». – Харків : ХДПУ ім. Г.С. Сковороди, 1998. – 28 с.
21. Чекардін Ю.М. Методичні рекомендації з дисципліни «Малюнок» для студентів 1 курсу спеціальності «Дизайн. Моделювання та оздоблення одягу» . – Харків, 2013. – 41 с.
22. Чекардін Ю.М. Навчальний посібник «Натюрморт». – Харків, 2008. –85 с.

5. Підготовка студентів за освітнім рівнем «магістр»

5.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра

1. Методологія творчого малюнку
2. Методологія станкового живопису
3. Теорія та практика композиції
4. Мистецтвознавство

Вибіркові дисципліни для магістрів:

1. Історія художньо-педагогічної освіти в Україні -
2. Методологія колористики в живописі
3. Теорія та практика формально-аналітичних елементів образотворчого мистецтва
4. Теорія та практика сакрального мистецтва

5. Історія візуальних технологій в сучасному арт-просторі
6. Теорія та практика сучасних живописних технік
7. Методологія авторського малюнку (фешен-малюнку)

5.2. Анотація навчальних курсів

1. **Методологія творчого малюнку** – метою викладання навчальної дисципліни є розвиток професійних навичок та вмінь по зображенню постаті людини у різних положеннях та композиційних варіантах, передача психоемоційного стану натури, створення «художнього образу», розвиток творчих здібностей та образного уявлення студентів, використання спадщини академічного малюнку, натуралістично-реалістичного зображення довкілля з естетичним вираженням концепції світу, поєднанню наукового і чуттєвого, розгляду їх взаємного доповнення як у вивченні конкретного пізнавального об'єкта, так і в межах картини світу в цілому.

2. **Методологія станкового живопису** – метою викладання навчальної дисципліни є надання теоретичних і практичних знань у контексті загального розвитку головних тенденцій українського і західноєвропейського академічного живопису; технічних навичок образотворчої грамоти, оволодіння професійною грамотою у процесі роботи над практичними завданнями, використанням дидактичних принципів класичного, пізнавального навчання виховання творчої особистості, виховання чуттєвого сприйняття природи та довкілля як головних джерел творчості, створення узагальненого естетичного ідеалу, що ґрунтується на національному культурному надбанні, надання системного уявлення про художню діяльність, народну творчість, що відкриває шлях до цілісного бачення культури і подальшої її трансформації в особистій творчості.

3. **Теорія та практика композиції** – метою викладання навчальної дисципліни є надання необхідних знань і умінь для створення багатофігурних композицій; на основі вивчення надбань українського і

західноєвропейського образотворчого мистецтва формування естетичної культури студентів з подальшою мотивацією їхньої творчої діяльності.

Мистецтвознавство – метою викладання навчальної дисципліни є створення чіткої історичної перспективи розвитку українського образотворчого мистецтва; виявлення стильової еволюції українського мистецтва як складової частини історично обумовленої художньої системи та мистецького феномену; розкриття її специфіки, типології; розкриття суті художньої творчості, розуміння символічної природи образотворчого мистецтва; сприймання мистецтва як категорії краси; формування аксіолого-педагогічного спрямування творчої діяльності студента.

Вибіркові дисципліни для магістрів:

Історія художньо-педагогічної освіти в Україні – метою викладання навчальної дисципліни є створення чіткої історичної ретроспекції розвитку художньо-педагогічної освіти від початку створення української державності до сьогодні; підготовка художника-педагога як сучасного фахівця, який на основі позитивних надбань минулого здатен побудувати нову педагогічну систему художнього виховання і впровадити в освітній простір нові шляхи розвитку теоретико-методичних засад вищої художньо-педагогічної освіти в Україні XXI століття. Особливості запропонованої програми та її інноваційний зміст полягає у тому, що вона: ґрунтується на принципах неперервності, наступності та системності в підготовці майбутнього вчителя образотворчого мистецтва; ураховує сучасні підходи до творчої самореалізації особистості; заснована на нових підходах до організації художньо-педагогічної роботи, спрямованої на самостійну творчу діяльність і постійну взаємодію з художніми закладами і іншими суміжними установами; ознайомлює з періодизацією діяльності провідних художніх ВНЗ, що вплинули на розвиток освітніх художньо-педагогічних процесів у Україні й дають змогу комплексно висвітлити проблему в її історичній ретроспекції; допомагає зрозуміти, що розвиток вищої художньо-педагогічної освіти в

Україні ХХ століття представлено як органічну частину української системи освіти, яка має свою історичну суть та особливості розвитку.

8. Теорія та практика формально-аналітичних елементів образотворчого мистецтва – метою викладання навчальної дисципліни є вивчення теоретичних і практичних засад, методологічних принципів формально-аналітичного підходу до творчого вирішення зображень фігури людини, довкілля, предметів побуту та геометричних тіл техніками та прийомами станкового живопису. Метою викладання навчальної дисципліни є розширення світогляду студентів щодо взаємодії в просторі форми та кольору й зведення законів образотворчого мистецтва до єдиної системи. Завданнями навчальної дисципліни є розвиток творчих здібностей, креативності та образного уявлення студентів шляхом формування наступних знань і умінь.

5.3. Навчально-методичне забезпечення

Кафедра «Образотворче мистецтво» забезпечена всіма необхідними навчально-методичними матеріалами:

1. Навчальна програма дисциплін;
2. Робоча навчальна програма дисциплін;
3. Програми навчальної професійної практики «Пленер»;
4. Навчальні-наочні посібники;
5. Конспект лекцій з дисципліни;
6. Комплекс контрольних робіт (ККР);
7. Методичні матеріали до семінарських, практичних занять;
8. Завдання на курсові проекти;
9. Контрольні завдання до семінарських, практичних занять, завдання для заліків.
10. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети;
11. Методичні рекомендації та розробки викладача;
12. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;

13. Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт для заочної форми навчання;
14. Інші матеріали.

5.4. Інформаційне забезпечення

1. Паньок Т.В., Котляр О.Р. Методичні рекомендації для магістрів зі спеціальності 8.02020501 – образотворче мистецтво. До виконання дипломних роботи «декоративний натюрморт»(з використання прикладів художнього авангарду кінця ХІХ початку ХХ ст.) по кафедрі образотворчого мистецтва. – Харків, 2013. – 38 с.
2. Паньок Т. В. Методичний посібник «Теорія і практика образотворчого мистецтва» для магістрів 014 – середня освіта «Образотворче мистецтво». Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. – 140 с.
3. Паньок Т. В. Аналіз художньо-педагогічної освіти на тлі розвитку соцреалізму / Т. В. Паньок // Теорія і практика управління соціальними системами. – Харків, 2016. – № 2. – С. 125–134.
4. Паньок Т. В. Вплив суспільно-політичних чинників на становлення художньо-педагогічної освіти Харківщини / Т. В. Паньок // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [за заг. ред. Т. І. Сущенко]. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 48 (101). – С. 27–36.
5. Паньок Т. В. Вплив харківської школи мистецтвознавства на формування художньо-естетичних засад у контексті дизайнерської освіти ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Т. В. Паньок // Вісник ХДАДМ. – Кн. 2. – Харків, 2005. – № 1. – С. 210–215.
6. Паньок Т.В. До питання про структуру вищої художньо-педагогічної освіти на початку ХХ ст. / Т. В. Паньок // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук.

пр. / [за заг. ред. Т. І. Сущенко]. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 47 (100). – С. 26–35.

7. Паньок Т. В. Історія вищої художньо-педагогічної освіти в Україні у роки Другої світової війни / Т. В. Паньок // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, проф. С. Т. Золотухіної]. – Харків : ТОВ Щедра садиба плюс, 2015. – Вип. 47. – С. 278–289.

8. Паньок Т. В. Окремі нотатки з листування А. М. Комашки щодо реорганізації Харківського художнього технікуму в інститут / Т. В. Паньок // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, С. Т. Золотухіної]. – Харків : Смуриста типографія, 2015. – Вип. 50. – С. 242–255.

9. Паньок Т. В. Окремі сторінки до розвитку педагогічних відділень при художніх ВНЗ України у 20-х роках ХХ століття / Т. В. Паньок // XVI електронна наукова конференція «Теорія і практика матеріально-художньої культури» : зб. матеріалів. – Харків : ХДАДМ, 2013. – С. 39–46.

10. Паньок Т. В. Проблеми становлення системи художньої освіти в Україні у період політичних репресій (1927–1933 роки) / Т. В. Паньок // Science and education a new dimension / Pedagogy and Psychology, II (8), Issue: 16, 2014. – P. 122–126.

11. Паньок Т. В. Розвиток вищої художньо-педагогічної освіти в Україні у ХХ столітті / Т. В. Паньок. – Харків : Оперативна поліграфія ФОБ Здоровий Я. А. 2016. – 656 с.

12. Паньок Т. В. Розвиток соцреалізму в художньо-педагогічній освіті в Україні у першій декаді ХХ століття / Т. В. Паньок // Сучасна наука в мережі Інтернет : матеріали XI Міжнародної наукової Інтернет-конференції 16–18 лютого 2015. – Київ, 2015. – С. 77–86.

13. Паньок Т. В. Становлення національної методології в художньо-педагогічній освіті на початку ХХ століття / Т. В. Паньок // Етнодизайн:

Європейський вектор розвитку і національний контекст : зб наук. праць. – Кн. 2 – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленко, 2015. – С. 223–229.

14. Паньок Т. В. Структура та функції художньо-педагогічної освіти у період існування УНР / Т. В. Паньок // Modern problems of management: economics, education, health care and pharmacy : conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference. – October 23–27, 2014. – Opole. – С. 123–126.

15. Паньок Т. В. Сутність поняття «вища художньо-педагогічна освіта» / Т. В. Паньок // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, С. Т. Золотухіної]. – Харків : Смугаста типографія, 2016. – Вип. 53. – С. 309–319.

16. Паньок Т. В. Теоретико-методологічні засади розвитку вищої художньо-педагогічної освіти в Україні у ХХ сторіччі / Т. В. Паньок. – Харків : Алладин-Принт, 2014 – 410 с.

17. Паньок Т. В. Теоретичний аналіз методологічних позицій у процесі розвитку вищої художньо-педагогічної освіти ХХ століття / Т. В. Паньок // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [За загал. ред. Т. І. Сущенко]. – Запоріжжя : КПУ, 2014. – Вип. 38 (91). – С. 40–48.

18. Паньок Т. В. Художня реформа 1934 року (Історико-педагогічний аспект) / Т. В. Паньок // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, проф. С. Т. Золотухіної]. – Харків : ТОВ Щедра садиба плюс, 2015. – Вип. 49. – С. 309–320.

19. Паньок Т. В. Художньо-педагогічний рух у післявоєнні роки / Т. В. Паньок // Психолого-педагогічне забезпечення професійної підготовки фахівців технічного, економічного та гуманітарного профілю : зб. тез за матеріалами Всеукраїнської науково-педагогічної конференції. – 18 березня 2014 р. [За загал. ред. В. Бутенка]. – Херсон : ФОП Грінь Д. С., 2014. – С. 90–93.

КАФЕДРА УДПМ ТА ГРАФІКИ

2.1. Історія створення кафедри та загальна інформація про кафедру

У 1990 р. в Харківському педагогічному інституті був в створений художньо-графічний факультет, в структуру якого увійшла кафедра українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Головними напрямками кафедри є формування та закріплення у студентів професійних і методичних навичок з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художньої праці, художньої обробки деревини, художньої обробки тканини, художнього конструювання, прикладної графіки, естампу, кераміки, креслення та нарисної геометрії, що допомагають студентам розвивати просторове мислення. Здійснюється значна робота з організації та проведення педагогічних та виробничих практик.

У процес становлення і розвитку кафедри протягом 25 років великий внесок зробив перший завідувач кафедрою доц. Тимошевський В.І.

З січня 2016 року кафедру очолює кандидат педагогічних наук, доцент Чен Наталія Володимирівна.

Кафедра українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки є однією з випускаючих на художньо-графічному факультеті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Багато випускників факультету, які розробляли й захищали дипломні та магістерські роботи на кафедрі УДПМ та графіки, працюють учителями в середніх загальноосвітніх навчальних закладах, викладачами професійно-технічних училищ, художніх шкіл, шкіл мистецтв, викладачами вищих навчальних закладів. Також випускники кафедри творчо працюють у різноманітних фірмах, майстернях, дизайн-студіях.

Підготовку молодих фахівців забезпечують високопрофесійні викладачі: Чен Н.В. - завідувач кафедрою кандидат педагогічних наук, доцент, викладач шкільного курсу образотворчого мистецтва та методики його викладання; Малиніна І.О. – декан художньо-графічного факультету, доцент, кандидат педагогічних наук, викладач комп'ютерної графіки,

батику;– доцент,; Іноземцева С.В. – заступник декана з навчальної роботи художньо-графічного факультету доцент, кандидат педагогічних наук, заступник декана художньо-графічного факультету з навчальної роботи, викладач шкільного курсу та методики креслення, нарисної геометрії, історії графічного та декоративно - прикладного мистецтва; Лісунова Л.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, викладач українського розпису, методики ДПМ, офорту естампу; Моценко П.М. – доцент кафедри, викладач різьблення по дереву, аплікації, прикладної графіки; Пригодін М.Д. – старший викладач кафедри, викладач скульптури; Рубцов В.В. – викладач кераміки; Липчанська Ю.В. – викладач прикладної графіки.

Викладачами кафедри видано багато навчально-методичних посібників з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, народних промислів, батику, прикладної та комп'ютерної графіки, креслення тощо. Викладачі беруть участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних, обласних виставках і науково-практичних конференціях. Творча діяльність кафедри декоративно-прикладного мистецтва та графіки передбачає участь викладачів і студентів у форумах, конкурсах і виставках різного рівня.

На кафедрі проводяться науково-практичні та науково-теоретичні конференції, семінари, планові виставки робіт студентів і викладачів. Результати наукових досліджень викладено в публікаціях, статтях і тезах збірників Міжнародних, республіканських та факультетських конференцій.

Кафедра українського декоративно-прикладного мистецтва постійно веде пошук нових шляхів для творчого розвитку студентів.

Кафедра українського декоративно-прикладного мистецтва та графіки співпрацює з провідними вузами України та Китаю, зі Спілками народних майстрів України та з музейними спільнотами міста Харкова та Харківської області.

На кафедрі УДПМ та графіки працюють 6 майстерень і лабораторій з декоративного розпису тканини, скульптури; різьблення по дереву та аплікації; художньої вишивки, прикладної графіки та декоративного розпису;

офарту та естампу; комп'ютерної графіки; креслення та методик викладання, де студенти виконують практичні творчі завдання. Всі лабораторії та майстерні оснащені спеціальним обладнанням та наочними посібниками. Кафедра має свій методичний фонд, у якому зберігаються проекти та вироби виконані студентами під час навчання та самостійної роботи. Крім того кафедра має власну бібліотеку.

Штат учбово-допоміжного персоналу складається з шести осіб.

Кафедра Українського декоративно-прикладного мистецтва і графіки у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», нормативними документами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України щодо освітньої галузі, наказами і розпорядженнями Міністерства освіти і науки України, Статутом університету, Типовим положенням про кафедру ХНПУ імені Г.С. Сковороди і розробленим на його основі Положенням про кафедру Українського декоративно-прикладного мистецтва і графіки, діючими навчальними планами і програмами, наказами ректора університету, розпорядженнями проректорів, директорів інститутів, деканів факультетів та їх заступників, рішеннями вчених рад університету, інституту, факультету.

Кафедра «УДПМ і графіка» працює над колективною кафедральною темою наукової роботи: «Історія декоративно - прикладного та графічного мистецтва Слобожанщини».

Традиційно велику роботу колектив кафедри проводить по організації виставкової діяльності викладачів та студентів.

2.2. Структура та організація кафедри

На кафедрі працюють 10 викладачів, з них доцентів - 5.

1. Іноземцева Світлана Володимирівна, к.п.н., доцент, заступник декана з навчальної роботи, закінчила Харківський авіаційний інститут за спеціальністю літакобудування.

2. Малиніна Ірина Олегівна, к.п.н., доцент, декан художньо-графічного факультету закінчила ХНПУ ім. Г.С.Сковороди за спеціальністю «Образотворче мистецтво».
3. Чен Наталія Володимирівна, к.п.н., доцент, завідувач кафедрою «УДПМ і графіки» закінчила ХНПУ ім. Г.С.Сковороди за спеціальністю «Образотворче мистецтво».
4. Моценко Петро Миколайович, доцент, закінчив Курський педагогічний інститут за спеціальністю «Вчитель креслення та обслуговуючої праці».
5. Пригодін Микола Дмитрович, ст. викл., закінчив Харківський художньо-промисловий інститут.
6. Рубцов Валерій Олександрович, ст. викл., закінчив ХНПУ ім. Г.С.Сковороди за спеціальністю «Образотворче мистецтво».
7. Липчанська Юлія Володимирівна, викл., закінчила Харківський художньо-промисловий інститут.
8. Вітчінкіна Катерина Олександрівна, викл., закінчила ХНПУ ім. Г.С.Сковороди за спеціальністю «Дизайн».
9. Лісунова Людмила Володимирівна, к.п.н., доцент, закінчила ХНПУ ім. Г.С.Сковороди за спеціальністю «Образотворче мистецтво».
10. Лихвар Інна Ігорівна, викл., закінчила ХНПУ ім. Г.С.Сковороди за спеціальністю «Дизайн».

2.3. Організація навчального процесу

Кафедра «Українського декоративно-прикладного мистецтва і графіки» забезпечує навчальний процес у відповідності до розкладу занять студентів.

На кафедрі «УДПМ та графіка» працюють творчі майстерні з офорту, кераміки, обробки деревини, батику, скульптури.

На кафедрі «УДПМ та графіка» працює методичний кабінет, де студентам надається допомога у навчанні та самостійній роботі. Велика кількість спеціалізованої літератури дозволяє студентам узагальнювати та

систематизувати матеріал з досвіду роботи кращих майстрів ДПМ України та світу.

2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі

Процес навчання на кафедрі реалізується у межах різноманітної цілісної системи організаційних форм і методів навчання. Кожна форма розв'язує своє спеціальне завдання, але сукупність форм і методів навчання створює єдиний дидактичний комплекс, функціонування якого підпорядковано об'єктивним психолого-педагогічним закономірностям навчального процесу, а саме:

- Лекції
- Практичні заняття
- Консультації
- Модульний контроль
- Курсові роботи
- Заліки
- Іспити
- Дипломні роботи

Значне місце у підготовці фахівців з вищою освітою належить лекціям. Лекція - чіткий, системний виклад окремої наукової проблеми або теми. Мета лекції полягає в допомозі студентам оволодіти методами самостійної роботи з підручниками, посібниками, першоджерелами.

Провідна роль лекції у викладанні навчальних дисциплін кафедри пов'язана з їх змістовим аспектом, організаційними засадами та методичними особливостями.

Обов'язковий компонент процесу навчання у вищій школі — практичні заняття, призначені для поглибленого вивчення тієї чи іншої дисципліни. Практичні заняття логічно продовжують роботу, розпочату на лекціях. Практичні заняття призначені для відпрацювання практичних дій. Усі практичні заняття, що проводяться на кафедрі, мають методичне

забезпечення. Викладачами кафедри постійно розробляються та поновлюються завдання для поточних контрольних робіт, створюються методичні рекомендації, якими користуються студенти при опрацюванні теоретичного і практичного матеріалу, створений великий обсяг наочного забезпечення викладання практичних дисциплін.

Контроль всіх умінь декоративно-прикладної діяльності є невід'ємною складовою системи навчання, що безпосередньо впливає на ефективність процесу навчання. Результати оцінювання студентів демонструють якість і повноту досягнення цілей на кожному етапі навчання (поточний, рубіжний, підсумковий контроль). На кафедрі розроблено тестові завдання, завдання для поточного контролю, білети для іспитів.

Рівень якості освіти і професійної підготовки студентів діагностується викладачами кафедри шляхом:

1. тестування;
2. проведення семестрових, ректорських та підсумкових контрольних робіт;
3. індивідуальної роботи зі студентами;
4. контролю за самостійною роботою студентів;
5. контролю за творчою роботою студентів.

2.5. Позааудиторна робота

Значне місце у навчальному процесі кафедри посідають практики: педагогічна, науково-педагогічна, виробнича, безперервна пропедевтична. Практика – це можливість попрацювати студенту на підприємстві, в загальноосвітній та спеціалізованій школі, у ВНЗ.

Виробнича практика студентів спеціальності «Образотворче мистецтво (Графічний дизайн (реклама))» проходить на базі ТОВ РА «Іріс» та на базі комп'ютерного класу кафедри «УДПМ та графіка» ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Студенти IV курсу спеціальності «Образотворче мистецтво. Дизайн середовища» проходять виробничу практику у відповідності до своєї спеціалізації. Базою практики є державне підприємство УДП «Укрміськбудпроект». Студенти ознайомились з технічною документацією на підприємстві, роботою спеціалістів у галузі проектування, спробували власні сили у проектній діяльності.

На кафедрі індивідуальній, позакласній роботі надається багато уваги. Саме тому, що велику кількість завдань просто неможливо виконати в аудиторії, бо вони потребують дуже багато часу та відповідної організації приміщення. У зв'язку з цим були розроблені та видані методичні рекомендації для самостійної роботи студентів художньо-графічного факультету за всіма профілями кафедри. Викладачами кафедри розроблені пакети для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів та здійснення контролю за її виконанням.

2.6. Впровадження новітніх технологій

Впровадження сучасних технологій реалізується викладачами кафедри шляхом:

- подачі лекційного матеріалу з використанням технічних засобів навчання (відеоапаратура, комп'ютерне забезпечення, аудіотехніка),
- інтегрування навчальних програм,
- нетрадиційних форм проведення занять у формі диспутів, відвідування театрів, музеїв, творчих художніх виставок діячів мистецтва і культури;
- удосконалення традиційних та пошук сучасних форм запровадження творчих результатів у змісті та методиках навчання;

Вивчаючи дисципліну «Комп'ютерна графіка», студенти мають можливість навчатись в комп'ютерному класі і за допомогою новітніх ліцензійних програм максимально застосовувати їх для виконання власних проектів.

У навчальному процесі використовується ліцензоване програмне забезпечення:

- *Windows XP Home Edition*;
- *Microsoft Office 2003*.

4. Підготовка студентів за освітнім рівнем «бакалавр»

4.1. Перелік дисциплін, які забезпечує кафедра

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр

Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

1. Аплікація та витинанка
2. Графічне вирішення об'єктів середовища
3. Графічне мистецтво (прикладна та комп'ютерна графіка)
4. Графічні матеріали
5. Декоративна робота з папером та деревиною
6. Історія декоративно-прикладного мистецтва та графіки
7. Комп'ютерна графіка
8. Макетування об'єктів ДПМ
9. Нарисна геометрія
10. Основи наукових досліджень
11. Писанкарство
12. Скульптура та пластична анатомія
13. Художня вишивка
14. Шкільний курс креслення та методика його викладання
15. Виробнича практика
16. Педагогічна практика

Спеціальність 6.020205 Образотворче мистецтво

1. Аплікація
2. Батик

3. Графічні матеріали
4. Декоративна робота з папером
5. Кераміка
6. Комп'ютерна графіка
7. Методика декоративно-прикладного мистецтва у школі
8. Прикладна графіка
9. Скульптура та пластанатомія
10. Український розпис
11. Художня обробка деревини
12. Шкільний курс образотворчого мистецтва та методика його викладання
13. Шкільний курс художньої праці та методика його викладання.

Спеціальність 6.020207 Дизайн

1. Комп'ютерна графіка
2. Прикладна графіка
3. Технологія та практика ремесел
4. Шкільний курс образотворчого мистецтва та методика його викладання
5. Шкільний курс художньої праці та методика його викладання

Спеціальність 022 Дизайн

1. Батик
2. Декоративна обробка тканини
3. Декоративна робота з папером
4. ДПМ в оздобленні одягу
5. Історія декоративно-прикладного мистецтва та графіки
6. Комп'ютерна графіка
7. Креслення
8. Основи наукових досліджень
9. Прикладна графіка

10. Скульптура та пластанатомія

11. Педагогічна практика

4.2. Анотація навчальних курсів

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр

«Аплікація»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка бакалаврів до викладацької роботи у навчальних закладах, озброєння їх необхідними знаннями, уміннями й навичками щодо засвоєння студентами обсягу знань, пов'язаних з декоративно-прикладним мистецтвом, зокрема розвитком аплікації, з технологією художньої обробки паперу, волокнистих та природних матеріалів, сприяння розвитку творчого мислення і художніх здібностей особистості, виховування загальної естетичної культури, навчити технології виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва у техніці аплікації.

Завданнями дисципліни визначено:

Набуття студентами знань та умінь з виготовлення творів декоративно-прикладного мистецтва, створення аплікацій різних видів, уміння вирішувати творчі задачі під час проведення навчальних занять з образотворчого мистецтва і трудового навчання в загальноосвітній школі, а також в процесі керівництва позакласною і позашкільною роботою з художньої обробки природних матеріалів.

«Батик»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Батик” є надання знань про різні засоби розпису тканини в техніці холодного та гарячого батику, сформувати вміння вирішувати творчі та дизайнерські задачі.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Батик” є Оволодіння теоретичними та практичними вимогами техніці «Батик».

«Графічне вирішення об'єктів середовища»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Графічне вирішення об'єктів середовища» є

- професійна підготовка спеціалістів-бакалаврів в галузі освіти, формування у студентів системи знань з проектування малих архітектурних об'єктів, садово-паркових зон та ландшафтного проектування;
- уміння створювати естетичну привабливість об'єкту та здійснювати оригінальні, збалансовані рішення простору;
- отримання знань про проблеми, практичні і наукові завдання, які розв'язуються в області проектування, про предмет ландшафтно-архітектурної як про мистецтво формування середовища проживання людини, про синтез природно-екологічних, природно-економічних, інженерно-технічних та художньо-естетичних знань у науці та проектуванні;
- вироблення у студентів середового екологічного підходу до творчості;
- створення правильного уявлення про естетичні і функціональні можливості природних елементів;
- оволодіння методами творчого процесу дизайнерів; виконання пошукових ескізів, композиційних рішень дизайн-об'єктів;
- створення художнього образу;
- оволодіння засобами дослідження і грамотного проектування у межах архітектурної споруди та оточуючого середовища, відповідності нормам і правилам;
- сформулювати у студентів візуальні уявлення про навколишнє середовище і практичні навички його художнього проектування;
- сформулювати основи культури зорового сприйняття в дизайнерській діяльності при створенні середового об'єкта;
- набуття навичок графічного представлення проєктованого простору, функціонального зонування та передачі матеріально-фактурних якостей об'єкта проєктованого середовища.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- підготовка студентів до самостійного рішення практичних і творчих задач під час проведення навчальних занять з художніх дисциплін в загальноосвітній школі, в процесі керівництва позакласною і позашкільною роботою, а також у процесі дизайнерської роботи.

«Декоративна робота з папером»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка студентів до викладацької роботи у загальноосвітніх навчальних закладах; озброєння їх знаннями, уміннями й навичками щодо добору змісту, теоретичного та практичного здійснення навчально-фахової роботи, формування художніх якостей майбутнього вчителя образотворчого мистецтва, професійного виконання навчально-виховних завдань та творчих робіт.

«Історія ДПМ та графіки»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія ДПМ та графіки» залучення студента до глибинних пластів національної культури й духовності, формування у підростаючого покоління ціннісних ідей, поглядів та евристичного самовизначення, виховання через систему окремих видів мистецтва: архітектуру, скульптуру, графіку, живопис, театр тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни «ІСТОРІЯ ДПМ та ГРАФІКИ» впровадження в дидактичний процес навчання кращого національного спадкоємного мистецько-культурного досвіду; надання знань щодо закономірностей процесу історичного розвитку різних видів декоративно-прикладного та графічного мистецтв; навчання осмислювати графічне та декоративно-прикладне надбання Слобожанщини з точки зору культурно-мистецьких, науково-етнографічних, історико-краєзнавчих, народознавчих підходів.

«Кераміка»

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Кераміка» є засвоєння знань про історію розвитку та поширення кераміки як одного із основних видів ДПМ з ціллю подальшого використання їх у процесі виконання творчих практичних завдань.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Кераміка» є засвоєння сукупності методів, необхідних для формування практичних вмінь та навичок, пов'язаних із приготуванням керамічної маси, формовкою та декоруванням керамічних виробів відповідно до їх застосування.

«Методика ДПМ у школі»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є дати знання про види декоративно-прикладного мистецтва, їх значення для формування і розвитку в учнів естетичних почуттів, смаків, умінь естетико-художньо-образно мислити. Сформуванню умінь розробляти методичні посібники та наочність, технологічні карти для уроків ДПМ, сформуванню вмінь і практичні навички при виконанні завдань з вивчення основних видів ДПМ.

- Завданнями дисципліни визначено:
- Надати уявлення про історію, види народного декоративно-прикладного мистецтва як частини світової культури в створенні матеріально-духовної сфери людини
- Надати студентам знання про зміст практичної роботи в засвоєнні видів ДПМ у школі
- Вивчити методи, техніки і технології декоративно-прикладного мистецтва
- Знати основні методичні аспекти ведення ДПМ у школі
- Вміти застосовувати технології різновидів ДПМ на практичних заняттях та навчитися самостійно виготовляти наочність в матеріалі до уроків у школі

«Нарисна геометрія»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Нарисна геометрія» є надати знання про різні засоби будування графічних моделей просторових форм, сформувати вміння вирішувати геометричні задачі на зображеннях графічними методами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Нарисна геометрія» є формувати просторові уявлення, просторове мислення, розвивати логічне мислення студентів, що необхідно для вчителя креслення загальноосвітньої школи.

«Основи комп'ютерної графіки»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи комп'ютерної графіки» є систематизація знань про сучасні графічні програми, оволодіння основними програмними засобами для роботи з растровою і векторною графікою і придбання практичних навичок роботи з програмними продуктами растрової і векторної графіки на рівні кваліфікованого користувача. А також надання практичних вмінь вирішувати творчі та дизайнерські задачі, такі як, концепцію створення реклами, визначити роль дизайнера в процесі розробки та реалізації рекламної кампанії, дати прийоми створення дизайну ефективної реклами. Розгляд видів носіїв реклами, а також поняття про креатив у рекламі та про психології сприйняття кольору споживачем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи комп'ютерної графіки» є Оволодіння теоретичними та практичними вимогами комп'ютерної графіки.

«Основи наукових досліджень»

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є підвищення рівня наукової підготовки студентів педагогічних вищих навчальних закладів, залучення їх до наукової творчості, формування

уміння обрати тему наукового дослідження, формулювати категоріальний апарат, теоретично обґрунтувати проблему та вибрати методи її дослідження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є набуття студентами знання про методології педагогічної науки, методологічних підходів у педагогічних дослідженнях, взаємозв'язок педагогічної науки і практики, формування вмінь визначати науковий апарат (об'єкт, предмет, ціль, завдання, гіпотезу, наукову новизну педагогічного дослідження, його теоретичне і практичне значення), проводити педагогічний експеримент і аналіз теоретико-експериментальних даних, працювати з літературним і джерелами, виховання і розвиток у студентів наукового світогляду, наукового мислення, рефлексії, здібностей до самостійної творчої науково-дослідної роботи.

«Прикладна графіка»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка бакалаврів до викладацької роботи узагальноосвітніх та художніх школах, а також у галузі дизайну.

Залучення студентів до графічної культури, формування і розвиток мислення та творчого потенціалу особистості.

Оволодіння вміннями та навичками створення творів прикладної графіки, в тому числі, ескібрисів, листівок, основних елементів фірмового стилю.

Набуття студентами теоретичних та практичних знань про закони побудови шрифту, естетики шрифту, виконання зображень (ілюстрацій).

Вміння застосовувати загальні закони композиції, кольору, ритму у творах прикладної графіки, поєднувати шрифт та зображення, володіти різними графічними техніками, зокрема, техніками друку.

Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- Навчити студентів основним теоретичним законам прикладної графіки.
- Дати поняття про види прикладної графіки, в тому числі, про книжковий знак, листівку, основні елементи фірмового стилю.

- Навчити студентів застосовувати отримані теоретичні знання на практиці.
- Навчити малювати і розробляти шрифти, зображення, шрифтово-зображувальні композиції, виконувати ескізи ескібрисів, листівок та реалізовувати їх у різних техніках.
- Дати поняття про фірмовий стиль та навчити розробляти головні елементи фірмового стилю.
- Дати поняття про друковані техніки.
- Навчити малювати і розробляти шрифтові композиції, ілюстрації та поєднувати їх.
- Застосовуючи на практиці отримані теоретичні знання з композиції, психології, фізики кольору, шрифтової графіці, комп'ютерній графіці створювати різні графічні композиції.
- Виконувати друк розробленої композиції в тій чи іншій авторській графічній техніці.
- Підготовка студентів до самостійного рішення практичних і творчих задач під час проведення навчальних занять з образотворчого, декоративного мистецтва і трудового навчання в загальноосвітній та художній школі, а також в процесі керівництва позакласною і позашкільною роботою.

«Скульптура та пласт анатомія»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка студентів до викладацької роботи у загальноосвітніх навчальних закладах; озброєння їх знаннями, уміннями й навичками щодо добору змісту, теоретичного та практичного здійснення навчально-фахової роботи, формування художніх якостей майбутнього вчителя образотворчого мистецтва, професійного виконання навчальних завдань та творчих робіт.

Завданнями дисципліни визначено:

- опанування досвідом викладання образотворчих дисциплін у вищих навчальних закладах з методично-послідовним виконанням (ліпленням) навчальних завдань;
- ознайомлення майбутніх викладачів образотворчого мистецтва із основами організації процесу навчання у вищих педагогічних навчальних закладах в умовах ECTS;
- реалізація отриманих знань, умінь, навичок у процесі навчання, відповідно художньо-естетичним та функціональним вимогам;
- створення умов для постійного самовдосконалення, саморозвитку й самовиховання майбутнього викладача образотворчого мистецтва.

«Український розпис»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є дати знання з історії народного розпису України і вивчення на практиці технології декоративного та мініатюрного розпису, використання на уроках набутих знань; походження промислів розпису, термінології, прадавніх традицій та сучасний стан народного розпису на Україні. Ознайомити з матеріалами розпису, практичними навичками та веденням технології різновидів розпису. Сформувати вміння розробляти методичні посібники та наочність для уроків по українському розпису, сформувати вміння і практичні навички при виконанні завдань з українського розпису, вміння вирішувати творчі та дизайнерські задачі що може бути використане у подальшій практичній діяльності вчителя образотворчого мистецтва.

Завданнями дисципліни визначено:

- Надати уявлення про український розпис як частини світової культури
- Навчитися застосовувати різні технології розпису на практичних заняттях і володіти практичними навичками в роботі
- Навчити самостійно виконувати роботу в матеріалі в техніці Петриківський розпис та писанкарство

- Вміти користуватися різними матеріалами в практичній роботі
 - Вміти виготовляти наочність до уроків Українського розпису в школі
- «Художня обробка деревини»**

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Художня обробка деревини» є

- Підготовка студентів до викладацької роботи у навчальних закладах;
- Ознайомлення студентів з технологією художньої обробки деревини та природних матеріалів, коріння і сувелів.
- Сприяння розвитку творчого мислення і художніх здібностей особистості, виховання загальної естетичної культури.
- Навчання технології виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва у техніках „маркетрі” та художнього площинного і об’ємного різьблення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Художня обробка деревини» є

Методичні - підготовка студентів до самостійного рішення практичних і творчих задач під час проведення навчальних занять з образотворчого мистецтва і трудового навчання в загальноосвітній школі, а також в процесі керівництва позакласною і позашкільною роботою з художньої обробки природних матеріалів.

Пізнавальні – ознайомлення з основними закономірностями композиційних побудов та особливостей їх використання в художній обробці природних матеріалів; технологією виготовлення та декорування виробів декоративно-ужиткового мистецтва;

Практичні - навчання виготовленню виробів декоративно-ужиткового мистецтва (розробка технологічної документації, виконання відповідних операцій); формування творчого підходу до розробки композиції виробів із деревини та природних матеріалів (коріння, капів та сувелів); навчання виконанню техніко-технологічних прийомів художньої обробки матеріалів;

«Шкільний курс креслення та методика його викладання в школі»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Шкільний курс креслення та методика його викладання в школі» є формування у студентів технічного мислення, просторових уявлень, здібностей до пізнання техніки за допомогою графічних зображень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Шкільний курс креслення та методика його викладання в школі» є формувати просторові уявлення, просторове мислення, розвивати логічне мислення студентів, що необхідно для вчителя креслення загальноосвітньої школи.

«Шкільний курс образотворчого мистецтва та методика його викладання»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Шкільний курс образотворчого мистецтва та методика його викладання» є формування професійних якостей майбутнього викладача образотворчого мистецтва, до методичного керування процесом художнього навчання на заняттях з дисциплін образотворчого циклу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Шкільний курс образотворчого мистецтва та методика його викладання» є надати знання про мету та завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета у загальноосвітніх навчальних закладах, розкрити значення уроків образотворчого мистецтва для розвитку мислення та естетичного смаку дітей різних вікових категорій, ознайомити з видами уроків образотворчого мистецтва та їх місцем у шкільній програмі; сформувати вміння грамотно розподіляти програмний матеріал, розробляти методичні розробки уроків, аналізувати та оцінювати дитячі роботи.

«Шкільний курс художньої праці та методика його викладання»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підвищення якості художньої праці на уроках в школі шляхом ознайомлення з теоретичними основами матеріалознавства та

технології, а також оволодінням практичними навичками обробки і художнього оздоблення визначених матеріалів.

Завданнями дисципліни визначено:

- засвоєння студентами технологічних прийомів обробки різних матеріалів;
- озброєння студентів необхідними практичними вміннями й навичками виготовлення та художнього оформлення виробів;
- розвиток художнього сприйняття: вміння відчувати колір, форму, усвідомлювати емоційну виразність об'єкту, здійснювати відбір засобів, що дозволяють передавати його образний зміст;
- застосування набутих знань, вмінь і навичок при виконанні творчих завдань;
- оволодіння методикою навчання художньої праці дітей різного шкільного віку;
- виховання у студентів активності, самостійності, прагнення до творчості;
- художньо-естетичне виховання через власну декоративну та творчу діяльність, розвиток та ціннісна орієнтація на традиціях народного мистецтва України.

«Технологія та практика ремесел»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології та практика ремесел» є підготовка студентів художньо-графічного факультету до проведення занять з декоративної діяльності учнів у школі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технології та практика ремесел» є формування особистості майбутнього вчителя як носія національних духовно-художніх традицій, що визначається вимогами до кваліфікаційної характеристики бакалавра та функціональною специфікою майбутньої діяльності.

4.3. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисциплін містить типові навчальні програми дисциплін, робочі навчальні програми, загальні методичні рекомендації щодо проведення лекцій, практичних занять, індивідуальної роботи студентів. В цілому методичне забезпечення навчальних дисциплін кафедри УДПМ та графіки відповідає існуючим вимогам.

4.4. Інформаційне забезпечення

Викладачами кафедри проводиться робота над формуванням інформаційно-методичного забезпечення для системи дистанційного навчання (СДН) Moodle. Вдосконалюються та доповнюються методичні WEB ресурси.

5. Підготовка студентів за освітнім рівнем «магістр»

5.1. Перелік дисциплін, які забезпечує кафедра

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр

Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

1. Батик
2. Декоративна пластика
3. Декоративно-прикладне мистецтво в етнокультурі України
4. Декорування тканини
5. Історія та регіональні особливості українського строю (український костюм)
6. Комп'ютерна графіка в художній освіті
7. Методика викладання мистецьких дисциплін у вищих навчальних закладах
8. Методологічні основи творчої кераміки
9. Методологія українського розпису
10. Методологія творчого естампу
11. Методологія творчого офорту

12. Паперова пластика
13. Теорія та практика вишивки
14. Теорія та практика графічного мистецтва
15. Художня обробка деревини

5.2. Анотація навчальних курсів

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр

«Декоративна обробка матеріалів»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Декоративна обробка матеріалів» є надання знань про різні засоби декоративної обробки матеріалів (розпис тканини (змішана техніка), обробка деревини (яворівська різьба), паперова пластика (об'ємна форма)), сформувати вміння вирішувати творчі та дизайнерські задачі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Декоративна обробка матеріалів» є оволодіння теоретичними та практичними вимогами технік декоративної обробки матеріалів.

«Декоративно-прикладне мистецтво у етнокультурні України»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво в етнокультурні України» є вивчення декоративно-прикладного мистецтва в контексті етнічної культури українського народу, формування стійкого інтересу до декоративно-прикладного мистецтва України, формування художньо-естетичної компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво в етнокультурні України» є підготовка магістрантів до викладацької роботи у вищих педагогічних навчальних закладах I – IV рівня акредитації, озброєння їх знаннями щодо етнокультури України, ролі

декоративно-прикладного мистецтва у культурі та побуті українців, уміннями й навичками щодо декоративно-прикладної діяльності в контексті етнічної культури українського народу.

«Комп'ютера графіка в художній освіті»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Комп'ютерна графіка в художній освіті” є у дослідженні методик застосування комп'ютерної графіки у сучасному дизайні. Композиція в комп'ютерному дизайні є однією з найважливіших профілюючих напрямків в процесі навчання. Курс навчання включає в себе вивчення як теоретичних матеріалів, так і практичного освоєння та закріплення отриманих знань. У процесі навчання студенти повинні освоїти загальні закони комп'ютерного дизайну та його вираження. А також розширити знання студентів в області комп'ютерної графіки, дизайну для їх успішної соціалізації і професійної підготовки.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Комп'ютерна графіка в художній освіті” є Оволодіння теоретичними та практичними вимогами комп'ютерної графіки.

«Методика викладання мистецьких дисциплін у вищих навчальних закладах»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка магістрантів до викладацької роботи у вищих педагогічних навчальних закладах I – IV рівня акредитації, озброєння їх знаннями, уміннями й навичками щодо добору змісту, планування, практичного здійснення навчально-наукової та творчої роботи з циклу образотворчих дисциплін, формування професійних якостей майбутнього викладача образотворчого мистецтва, до методичного керування процесом художнього навчання на заняттях з дисциплін образотворчого циклу.

- Завданнями дисципліни визначено:
- опанування магістрантами досвіду викладання образотворчих дисциплін у вищих навчальних закладах;

- ознайомлення майбутніх викладачів образотворчого мистецтва із основами планування та організації процесу навчання у вищих педагогічних навчальних закладах в умовах ECTS;
- залучення магістрантів до науково-дослідницької діяльності, пов'язаної з викладанням образотворчого мистецтва у вищій школі;
- створення умов для постійного самовдосконалення, саморозвитку й самовиховання майбутнього викладача образотворчого мистецтва.

«Методологічні основи творчої кераміки»

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологічні основи творчої кераміки» є засвоєння знань про історію розвитку та поширення кераміки як одного із основних видів ДПМ з ціллю подальшого використання їх у процесі виконання творчих практичних завдань.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологічні основи творчої кераміки» є засвоєння сукупності методів, необхідних для формування практичних вмінь та навичок, пов'язаних із приготуванням керамічної маси, формовкою та декоруванням керамічних виробів відповідно до їх застосування.

«Теорія та практика вишивки»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та практика вишивки» є вивчення, збереження, розвиток і передача вишивки як частини національної культури.

Підготовка майбутнього викладача мистецьких дисциплін до створення предметів декоративно - прикладного мистецтва (вишивка) та оволодіння методикою навчання цьому студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та практика вишивки» є виховання національного світогляду студентів через пізнання народного мистецтва вишивки; формування розвитку здібностей, естетичного сприймання творів декоративно – прикладного мистецтва; розвиток

зацікавленості до народної вишивки і розшифровки її символіки;
;ознайомлення з художніми традиціями України, історією вишивки;
;оволодіння навичками мистецтва вишивки;
;залучення студентів до джерел і процесу творення українського народного мистецтва;
;стимулювання розвитку творчого пошуку, художнього смаку при виконанні креативних робіт з використанням традиційних матеріалів і технік;
;виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності.

«Теорія та практика графічного мистецтва»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу вивчення навчальної дисципліни є: формування професійних якостей майбутнього викладача образотворчого мистецтва , надання знань та навичок про техніки авторського друку, формування вміння вирішувати творчі задачі у найбільш популярних класичних манерах офорту – “травлений штрих” та “акватинта”, а також у таких видах графічного мистецтва як «суха голка» та «гравюра на картоні»

- Завданнями дисципліни визначено:
- Надати уявлення про основні класичні методи гравюри.
- Навчити застосовувати різні манери офорту на практичних заняттях і володіти практичними навичками в роботі
- Надати уявлення про такі види графічного мистецтва як «суха голка» та «гравюра на картоні».
- Навчити застосовувати техніки авторського друку на практичних заняттях і володіти практичними навичками в роботі
- Навчити самостійно виконувати роботу в матеріалі.
- Виконати серію графічних листів в одній з технік авторського друку.

«Декоративно-прикладне мистецтво в етнокультурні України»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Декоративно-прикладне мистецтво в етнокультурні України»* є вивчення декоративно-прикладного мистецтва в контексті етнічної культури українського народу, формування стійкого інтересу до декоративно-прикладного мистецтва України, формування художньо-естетичної компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін.

Основними завданнями вивчення дисципліни *«Декоративно-прикладне мистецтво в етнокультурні України»* є підготовка магістрантів до викладацької роботи у вищих педагогічних навчальних закладах I – IV рівня акредитації, озброєння їх знаннями щодо етнокультури України, ролі декоративно-прикладного мистецтва у культурі та побуті українців, уміннями й навичками щодо декоративно-прикладної діяльності в контексті етнічної культури українського народу.

5.3. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисциплін містить типові навчальні програми дисциплін, робочі навчальні програми, загальні методичні рекомендації щодо проведення лекцій, практичних занять, індивідуальної роботи студентів. В цілому методичне забезпечення навчальних дисциплін кафедри УДПМ та графіки відповідає існуючим вимогам.

5.4. Інформаційне забезпечення

Викладачами кафедри проводиться робота над формуванням інформаційно-методичного забезпечення для системи дистанційного навчання (СДН) Moodle. Вдосконалюються та доповнюються методичні WEB ресурси.